

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Серія «**Вчені**
ХНПУ імені Г. С. Сковороди»

Випуск 5

СИНЕЛЬНИКОВ ЯКІВ РАФАІЛОВИЧ

**український радянський анатом,
доктор медичних наук, професор**

БІОБІБЛІОГРАФІЯ: 1946–2021 рр.

ХАРКІВ

2021

УДК 016:929](477)

ББК 91.9

С 38

Синельников Яків Рафаїлович, український радянський анатом, доктор медичних наук, професор : біобібліографія : 1946–2021 pp. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Наук. б-ка ; [уклад. В. П. Захарченко ; наук. ред. О. Г. Коробкіна ; бібліогр. ред. Т. І. Неудачина]. – Харків : ХНПУ, 2021. – 56 с. – (Серія «Вчені ХНПУ ім. Г. С. Сковороди» ; вип. 5).

Біобібліографічний покажчик присвячено науковій діяльності Синельникова Якова Рафаїловича, українського радянського анатома, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедрою анатомії та фізіології людини Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди з 1965 по 1990 рік. У виданні зібрано і систематизовано відомості про науковий доробок вченого впродовж 75 років науково-педагогічної діяльності та після його смерті (1946–2021 pp.) – дисертації, навчальні посібники, атласи, статті, надруковані в наукових збірниках та періодичних виданнях, матеріали конференцій, патенти, звіти про науково-дослідну роботу.

Показчик адресовано науково-педагогічним працівникам, педагогам, аспірантам, студентам та усім тим, хто цікавиться питаннями педагогіки, анатомії та морфології.

Укладач: **Захарченко Валентина Павлівна** – завідувач сектору Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Науковий редактор: **Коробкіна Олена Геннадіївна** – директор Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Бібліографічний редактор: **Неудачина Тетяна Іванівна** – завідувач довідково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Синельников Яків Рафаїлович

“Врач - не анатом не только бесполезен, но и вреден...

*Ефрем Осипович Мухин (1804 г.),
учитель великого Пирогова*

“Лікар - не анатом не тільки марний, але й шкідливий ...

*Ефрем Йосипович Мухін (1804 г.),
учитель великого Пирогова*

Зміст показчика

Зміст.....	4
Від упорядників.....	5
Яків Рафаїлович Синельников.....	7
Тематика наукових праць професора Я. Р. Синельникова.....	13
Головні дати життєвої і творчої біографії Я. Р. Синельникова.....	14
Нагороди Якова Рафаїловича Синельникова.....	15
Дисертації Я. Р. Синельникова.....	16
Навчальні посібники та атласи.....	16
Навчальні посібники та атласи, перевидані іноземними мовами.....	23
Тези доповідей з матеріалів конференцій та статті з періодичних видань, збірників.....	24
Патенти.....	42
Наукова школа Я. Р. Синельникова.....	42
Публікації про життя і наукову діяльність Я. Р. Синельникова.....	45
Іменний показчик.....	49
Абетковий показчик назв праць Я. Р. Синельникова.....	51

ВІД УПОРЯДНИКІВ

П'ятий випуск покажчика серії «*Вчені ХНПУ імені Г. С. Сковороди*» присвячений Синельникову Якову Рафаїловичу, українському радянському анатому, доктору медичних наук, професору, завідувачу кафедри анатомії та фізіології людини Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди з 1965 по 1990 рік.

Мета біобібліографічного покажчика – ознайомити зацікавлених читачів з біографією, науковими дослідженнями, педагогічною та громадською діяльністю професора Я. Р. Синельникова.

У покажчуку подано бібліографію наукових праць Я. Р. Синельникова, яка налічує 324 праці, що були надруковані впродовж 75 років наукової діяльності вченого та після його смерті (1946–2021). Це – дисертації, навчальні посібники, атласи, статті з наукових та періодичних видань, тези доповідей на міжнародних, всесоюзних та республіканських з’їздах та науково-практичних конференціях, патенти.

Біобібліографічний покажчик розпочинається з вступної статті «*Синельников Яків Рафаїлович*», в якій аналізується наукова діяльність професора Якова Рафаїловича Синельникова. Творчу біографію вченого продовжують розділи «*Головні дати життєвої і творчої біографії Я. Р. Синельникова*», «*Тематика наукових праць професора Я. Р. Синельникова*» та «*Нагороди Якова Рафаїловича Синельникова*», що відображають основні дати життя та наукової діяльності вченого, головну тематику праць, а також нагороди, якими був відзначений та нагороджений вчений.

Наступний розділ «*Дисертації Я. Р. Синельникова*» містить бібліографічні описи дисертацій професора: дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук «Залози трахеї людини і деяких тварин», та дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук «Порівняльна макро-мікроскопічна анатомія нервів язика», а також описи авторефератів до вказаних дисертацій.

Розділ «*Навчальні посібники та атласи*» вміщує бібліографічні описи навчальних посібників та атласів, в написанні яких брав участь Я. Р. Синельников.

В розділі «*Навчальні посібники та атласи, перевидані іноземними мовами*» зібрані бібліографічні описи навчальних посібників та атласів, перевиданих іноземними (англійською та болгарською) мовами, в написанні яких брав участь Я. Р. Синельников.

Наступний розділ «*Тези доповідей з матеріалів конференцій та статті з періодичних видань, збірників*» містить бібліографічні описи статей зі збірників, науково-популярних статей у періодичних виданнях (фахових наукових журналах) та описи тез доповідей та виступів Я. Р. Синельникова на конференціях, семінарах та з’їздах, в яких вчений приймав участь.

В розділі «*Патенти*» зібрані бібліографічні описи патентів та звітів про науково-дослідну роботу Я. Р. Синельникова.

В наступному розділі «*Наукова школа Я. Р. Синельникова*» зібрані описи дисертацій та авторефератів дисертацій аспірантів, які захистилися під керівництвом Я. Р. Синельникова. На жаль, за терміном давності, не має можливості відобразити всі описи дисертацій та авторефератів дисертацій.

Розділ «*Публікації про життя і наукову діяльність Я. Р. Синельникова*» вміщує публікації про життєвий шлях, наукову і педагогічну діяльність Я. Р. Синельникова.

Допоміжний апарат біобібліографічного покажчика представлено *Іменним покажчиком*, в якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах, а також *Абетковим покажчиком* *назв праць Я. Р. Синельникова*.

Матеріал в кожному розділі розміщено у хронології, а в межах року – за алфавітом прізвищ авторів та назв праць.

До покажчика увійшли документи в традиційній паперовій формі українською, російською, англійською та болгарською мовами. Підбір матеріалів закінчено у травні 2021 року. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено відповідно до чинних державних стандартів України. Квадратні дужки застосовано у разі потреби доповнення назви певної статті чи наведення інших важливих відомостей. Опис здійснено згідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання» та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Система стандартів з з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання».

Астериском (*) позначено видання, які знаходяться у фондах структурних підрозділів Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Електронна версія покажчика розміщена на веб-сайті Наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody> та електронному архіві ХНПУ: <http://dspace.hnpu.edu.ua/>.

Біобібліографічний покажчик має науково-інформаційний характер і рекомендований широкому загалу науковців, аспірантів, викладачів, педагогів, працівників бібліотек та всім, хто цікавиться питаннями педагогічних та анатомічних наук.

Синельников Яків Рафаїлович

У 2021 році виповнюється 100 років від дня народження українського радянського анатома, педагога, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри анатомії і фізіології людини Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди (1965-1990 рр.) Якова Рафаїловича Синельникова.

Яків Рафаїлович Синельников народився 4 травня 1921 р. в м. Харкові, в родині лікарів Розалії Олександрівни та Рафаїла Давидовича Синельниківих. У родині Синельниківих були не лише лікарі. Тітка Якова Рафаїловича (сестра батька) була актрисою театру і кіно – народна артистка РСФСР Марія Давидівна Синельникова, брат батька – актор і режисер Георгій Давидович Синельников – був актором пересувного театру московського Пролеткульту, потім актором Московського театру естради і мініатюр. Дружина дядька – актриса і режисер театру ляльок імені С. В. Образцова, заслужена артистка РСФСР Єва Єфремівна Синельникова. Але справою свого життя Яків Рафаїлович, як і його батько, обрав анатомію.

У 1929 році Яків Рафаїлович Синельников вступив до середньої школи № 35 м. Харкова, яку закінчив у 1939 році.

Батько Якова Рафаїловича, професор Р. Д. Синельников, видатний український анатом, вчений і педагог, учень та наслідувач академіка В. П. Воробйова, багато зробив для пропаганди і подальшого розвитку макро- та мікроскопічної анатомії, збагатив її досконалими методами і створив нові розділи. Його наукові праці увійшли в сучасні підручники й посібники з анатомії людини. Справою всього життя Р. Д. Синельникова стало видання навчально-наукової праці «Атласу анатомії людини». Це найпопулярніша книга серед студентів-медиків та біологів не лише в Україні, а й за її межами. Р. Д. Синельников створив одну з найвизначніших наукових шкіл анатомів у країні. Тому природно, що його син, Яків Рафаїлович Синельников, почав долюватися до медичної професії ще з дитинства. Після закінчення школи в 1939 році він вступив до Харківського медичного інституту і одночасно почав працювати старшим препаратором на кафедрі анатомії.

У липні 1941 р., з початком Великої Вітчизняної війни, сім'я Синельниківих переїхала в м. Тюмень, куди був евакуйований Рафаїл Давидович з одним з номерних об'єктів. У Тюмені з грудня 1941 року по січень 1943 Яків Рафаїлович працював прозектором і судово- медичним експертом у патологоанатомічному відділенні Тюменського евакошпиталю, у міській прозектурі і в судово- медичній експертизі. Одночасно, з листопада 1942 року, продовжив навчання в Кубанському медичному інституті, який в цей час був також евакуйований до Тюмені. Тут він закінчив III і IV курси. Водночас працював на посаді лаборанта кафедри анатомії Кубанського медичного інституту.

У листопаді 1943 року Я. Р. Синельников переїхав в м. Чкалов, куди був евакуйований Харківський медичний інститут, щоб відновити навчання на V курсі. Одночасно працював на посаді старшого препаратора кафедри анатомії.

Після закінчення інституту у липні 1944 р. та отримання диплома «з відзнакою» Яків Рафаїлович був затверджений аспірантом кафедри анатомії. Паралельно, працюючи асистентом тієї ж кафедри, проводив практичні заняття зі студентами.

Наукова діяльність Я. Р. Синельникова починалася під керівництвом батька і була присвячена макромікроскопічній анатомії. Закінчивши аспірантуру в січні 1948 р., у березні цього ж року Яків Рафаїлович захистив кандидатську дисертацію, яка була присвячена дослідженню слизової оболонки трахеї.

У 1948 р. наказом Мінохорони здоров'я УРСР Я. Р. Синельников був затверджений на посаду асистента кафедри анатомії Харківського медичного інституту, де працював до 1950 р. У липні 1950 року, за наказом Мінохорони здоров'я УРСР, Яків Рафаїлович був переведений асистентом на кафедру анатомії Харківського медичного стоматологічного інституту, а в червні 1963 р. був обраний на посаду доцента цієї ж кафедри.

Дисертацію доктора медичних наук по темі «Порівняльна макромікроскопічна анатомія нервів язика» він захистив у 1965 році. Подальша наукова робота Якова Рафаїловича була присвячена анатомії слизових оболонок і периферичних нервів, а також порівняльній анатомії людини і людиноподібних мавп.

Упродовж багатьох років Я. Р. Синельников входив до складу комісії Міністерства охорони здоров'я УРСР зі збереження тіла Н. І. Пирогова у Вінниці, у складі якої займався регулярною реставрацією та ребальзамацією тіла хірурга.

З 1952 року Я. Р. Синельников брав безпосередню участь у написанні кількох розділів «Атласу анатомії людини» Р. Д. Синельникова. Після смерті батька (1981 р.) він продовжив роботу над виданням багатотомного «Атласу анатомії людини». Перевидання цієї фундаментальної роботи з інноваційними підходами до вивчення тіла людини здійснено ним у 1989 році за участі викладачів та співробітників кафедри анатомії і фізіології ХДПУ імені Г. С. Сковороди. Великий досвід і ерудиція дозволили йому втілити нові підходи до вивчення організму людини. В атласі відображені вікові особливості розвитку людини, взаємозв'язок частини й цілого, широко подані досягнення вітчизняної морфології. До інновацій атласу були залучені всі викладачі та співробітники кафедри. На сьогодні Атлас знайшов світове визнання, він став настільною книгою анатомів, лікарів, біологів, його перекладено багатьма європейськими мовами. Атлас перевидається до цього часу. Після смерті Якова Рафаїловича Синельникова перевиданням Атласу зайнявся його син, Олександр Якович Синельников.

З 1965 по 1990 рік Яків Рафаїлович очолює кафедру анатомії і фізіології людини Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди.

У педагогічному інституті Я. Р. Синельников продовжує наукові дослідження, працює над вдосконаленням методів макро- та мікроскопічної анатомії. Він пропонує ряд методів препарування й фарбування елементів нервової системи на макро- та мікроскопічному рівнях, методи фарбування залоз слизових оболонок, займається виготовленням анатомічних препаратів. Завдяки використанню оригінальних методик досліджень успішно вивчалися загальні закономірності топографії нервів, особлива увага приділялася внутрішньом'язовим зв'язкам між нервами різних сплетінь.

Саме з появою на кафедрі анатомії і фізіології людини ХДПУ імені Г.С. Сковороди професора Я. Р. Синельникова пов'язане відкриття аспірантури. Поряд із проблемою дитячого та юнацького спорту, яку досліджували на кафедрі в попередні роки, науковці почали вивчати питання впливу факторів зовнішнього середовища на організм людини, а саме: морфофункціональні зміни в різних органах під час дії на організм магнітного поля, іонізуючого випромінювання, альтернації і голодування, ефірного наркозу, гіпоксії, фізичних навантажень та гіподинамії, тютюнопаління та алкоголю.

З ім'ям професора Я. Р. Синельникова пов'язане становлення та наукова діяльність анатомічної школи в стінах ХДПІ імені Г. С. Сковороди. Наукова школа Я. Р. Синельникова склалася під безпосереднім впливом досягнень харківської анатомічної школи, яка зіграла важливу роль в становленні і розвитку вітчизняної анатомії, а її анатоми (Душан Федорович Лямбль, Іван Карлович Вагнер, Митрофан Олексійович Попов, Гордій Максимович Йосифов, Олексій Костянтинович Білоусов, Володимир Петрович Воробйов, Рафаїл Давидович Синельников та ін.) прославили вітчизняну і світову науку.

У 1968 році під керівництвом професора Я. Р. Синельникова сформувався основний науковий напрям діяльності кафедри – «Вплив факторів зовнішнього середовища на організм людини у віковому аспекті». Вихованці його наукової школи, співробітники кафедри досліджували морфологічні зміни в усіх основних системах організму – нервовій, серцево-судинній, дихальній, ендокринній, в сенсорних системах, в опорно-руховому апараті.

Ідеї лідера анатомічної школи професора Я. Р. Синельникова плідно розвиваються в науковій діяльності його послідовників. Більшість його учнів обіймають посади завідувачів кафедр у вищих навчальних закладах не тільки Харкова, але й України та країн близького зарубіжжя. Вони мають своїх учнів, а деято й свої наукові школи. Усі вони з великою повагою і глибокою вдячністю згадують свого вчителя – професора Я. Р. Синельникова.

Вихованцем школи Я. Р. Синельникова є доктор педагогічних наук, професор О. М. Микитюк (завідувач кафедри анатомії і фізіології людини у 1990–2015 роки), який здійснював активну наукову діяльність, є визнаним ученим у галузі біології та педагогіки вищої школи, автором близько 300 наукових праць. О. М. Микитюк очолив на кафедрі напрям досліджень, пов'язаний із вивченням ультраструктурних особливостей клітин при дії низьких температур. Такі дослідження проводились у науковому тандемі з Інститутом проблем кріобіології та кріомедицини НАН України. Їх актуальність зумовлена тим, що практичне використання локального заморожування в кріобіології і медицині значно випереджали теоретичні уявлення про ті явища, що відбуваються на субклітинному рівні при дії низьких температур.

Із 2000 року під керівництвом професора О. М. Микитюка співробітники кафедри працювали над темою «Електронно-мікроскопічне дослідження клітин щитовидної залози і локалізації аденоілатциклази після дії екстремальних температурних факторів».

З 2003 року професор О. М. Микитюк очолив дослідження співробітників кафедри з теми «Морфологічне дослідження субклітинних реакцій гепатоцитів щурів на дію низьких температур і кріопротектора ДМСО».

Під керівництвом професора О. М. Микитюка підготовлено 8 докторів та 11 кандидатів наук.

Наукове становлення доктора біологічних наук, професора В. А. Друзя також тісно пов'язане з ім'ям його наукового наставника – професора Я. Р. Синельникова. Наукові інтереси В. А. Друзя пов'язані як із фізіологією спорту, так і з психологією. Розроблені ним та його учнями підходи до застосування оцінки індивідуальної норми розвитку дозволяють забезпечувати донозологічну діагностику, виявляти схильність індивіда до певних факторів довкілля, вирішувати проблеми професійної орієнтації і професійної придатності до різних видів трудової і спортивної діяльності. Під керівництвом професора В. А. Друзя захищено 4 докторські і 17 кандидатських дисертацій.

Продовжувачами наукової школи професора Я. Р. Синельникова є доктор наук із фізичного виховання, професор О. І. Камаєв, який підготував 6 кандидатів наук, а також доктор біологічних наук, професор Г. Є. Загоруйко, під керівництвом якого захищилося 12 кандидатів наук.

Під керівництвом професора Я. Р. Синельникова на кафедрі анатомії і фізіології людини починає свій науковий шлях і доктор біологічних наук, професор М. Г. Самойлов. У 80-х роках він зі своїми учнями працював над вивченням стимулюючої та регенераційної дії на тканини гелій-неонового лазера. Професор М. Г. Самойлов підготував 7 докторів і 27 кандидатів біологічних та медичних наук.

Професор Я. Р. Синельников заклав наукове підґрунття і для досліджень у галузі фізіології спорту, що на багато років визначило один із напрямів роботи не тільки кафедри анатомії і фізіології людини, а й спеціальних кафедр на факультеті фізичного виховання ХДПІ імені Г. С. Сковороди. Ідеї лідера наукової школи успішно реалізують у своїй дослідницькій діяльності кандидат біологічних наук, доцент Т. І. Гогіна та кандидат біологічних наук, доцент Н. М. Санжарова.

Наукова школа, основи якої заклав доктор медичних наук, професор Яків Рафаїлович Синельников – розгалужена система, що розвивається в різних напрямах, пов’язаних із вивченням морфології, фізіології та психології людини, впливом на неї навколошнього середовища й охороною та зміцненням її здоров’я, що є показником наукового пророцтва лідера наукової школи у виборі мети і шляху досліджень, їх актуальності і прагматичної налаштованості на потреби людини.

Під керівництвом професора Синельникова виконано 5 докторських і 35 кандидатських дисертацій. У його особистому творчому доробку багато публікацій із різних питань анатомічної науки: анатомії периферичної нервової системи, макромікроскопічної анатомії залоз слизових оболонок, анатомії судинної системи, вікової, порівняльно-анатомічної та функціональної анатомії, експериментальної морфології, імунології, м’язової діяльності.

Професору Я. Р. Синельникову належить ідея створення морфологічного (анатомічного) музею на кафедрі анатомії і фізіології людини ХДПІ імені Г. С. Сковороди. Експонатами майбутнього музею мали стати унікальні препарати, зроблені під час наукових робіт, що проводили співробітники кафедри і студенти наукового гуртка.

Станом на 1977 рік було зібрано певну кількість експонатів, і у вересні в підвальному приміщені навчального корпусу музей був відкритий. Сьогодні анатомічний (морфологічний) музей кафедри анатомії і фізіології людини Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди є навчальним і науково-методичним підрозділом кафедри, це унікальне зібрання анатомічних препаратів, аналогів якого немає серед українських педагогічних університетів. Він налічує близько 600 експонатів, які майже всі виготовлені співробітниками кафедри. Музей має важливе науково-дослідне, методичне, просвітницьке значення. Унікальність колекції музею полягає у тому, що основу її являють препарати, виготовлені особисто видатним анатомом, доктором медичних наук, професором Яковом Рафаїловичем Синельниковим та учнями його школи.

Я. Р. Синельников запам’ятався його учням і як прекрасний викладач. Його емоційні, живі та змістовні лекції закладали в майбутніх педагогах міцні основи біологічних знань, виробляли діалектичний підхід до пояснення процесів формування взаємозв’язку частини й цілого в організмі людини, вони були насычені прикладами з

медичної практики і відображали сучасні досягнення радянської та світової анатомічної науки.

Я. Р. Синельников турбувався про наочність лекційного курсу та його технічне оснащення. У фотолабораторії кафедри було виготовлено більш ніж 1000 діапозитивів, які демонструвалися на найновішому для того часу обладнанні. Найкращі анатомічні препарати, виготовлені аспірантами та співробітниками кафедри, професор систематично використовував як демонстраційний матеріал, кожна його лекція була насычена цікавими ілюстраціями.

Яків Рафаїлович Синельников очолював кафедру анатомії і фізіології людини ХДПІ імені Г. С. Сковороди 25 років. Усі ці роки він сприяв створенню дружного та творчого колективу. Взаємини в колективі та атмосферу в ньому з упевненістю можна назвати одним з найважливіших факторів, що впливають на бажання приходити на роботу і працювати, на продуктивність та успішність праці. Яків Рафаїлович створив колектив однодумців, у якому психологічна безпека, принципи взаємоповаги, дружелюбності і шанобливого ставлення до кожного були в пріоритеті. Відчуття комфорту, захищеності та поваги відчували всі співробітники кафедри. Керівник кафедри зізнав і завжди підкреслював: його головне надбання і ресурс – це його співробітники. Відповідальність і комунікабельність, об'єктивна справедливість і наполегливість, рішучість і енергійність – риси Синельникова-керівника. Він був лояльним до колективу, але водночас міг проявити твердість, коли це було необхідно. Яків Рафаїлович завжди зберігав позитивний настрій, робив свою роботу з гумором і дарував позитив своїм колегам. Наявність досвіду і знань, вміння регулярно і з задоволенням говорити дякую – з таким керівником було бажання працювати, адже він умів надихати. На святкуванні 75-річчя кафедри доцент Гогін О. В. (аспірант кафедри 1973–1976 рр.), згадуючи кафедру, говорив: «Єдиний колектив викладачів, аспірантів і допоміжного персоналу, об'єднаний для вирішення найскладніших навчальних і наукових задач, міг так плідно працювати тільки за умов створення на кафедрі атмосфери взаєморозуміння, доброзичливості і поваги один до одного, завдячуючи найголовнішому внеску Я. Р. Синельникова». Професор С. І. Дорошенко, проректор з навчальної роботи ХДПІ імені Г. С. Сковороди (1967–1975 рр.), згадуючи про Я. Р. Синельникова, говорив: «Цементуючим центром згуртованого колективу працьовитих однодумців був завідувач кафедри – умілий керівник і організатор, авторитетний викладач і знаний вчений. Неодноразово був на його лекціях, тому не з чужих слів можу сказати: він був близький лектор!».

«Найхарактерніша риса керівника-професора Синельникова – наукова компетентність і відповідальне, більше – любовне ставлення до своїх обов'язків. Друга риса – повага до колег та студентів. Як людина, Яків Рафаїлович доброзичливий і веселий. Любив жарт і завжди мав в запасі дотепний анекдот. А ще інтелігентний, широко освічений. Показове коло його друзів – медики, артисти, письменники, спортсмени» – так згадував про Я. Р. Синельникова професор М. Ф. Гетманець, ректор ХДПІ імені Г. С. Сковороди з 1966 по 1970 рр. Так, дійсно, завдяки освіченості, широті та доброзичливості, гарному почуттю гумору у Я. Р. Синельникова була велика кількість друзів. Із спогадів І. Ф. Турка (директор бібліотеки ХДПІ імені Г. С. Сковороди з 1963 по 2018 рр.). «Запам'ятався один випадок, коли святкували 60-річчя від дня народження

Якова Рафаїловича і від друзів оголосили виступ директора бібліотеки Турка І. Ф., то реакція керівництва інституту була така: «А ми що, хіба не друзі?». Мене приємно вразила кількість друзів на цьому ювілеї та ширість привітань».

Діяльність Я. Р. Синельникова не обмежувалася роботою в педагогічному інституті. Він активно займався громадською діяльністю: був членом науково-методичної ради Республіканського комітету з фізичної культури та спорту, членом президії обласного Товариства анатомів, гістологів та ембріологів, членом науково-методичної ради з питань медицини і спорту обласного товариства «Знання», членом комісії МОЗ УРСР по збереженню тіла М. І. Пирогова, членом бюро Республіканської секції антропологів товариства АГЕ і членом редакційної колегії республіканського збірника наукових праць «Теорія і методика фізичної культури та спорту».

Уряд високо оцінив заслуги Я. Р. Синельникова. Він був нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора і «Знак Пошани», медалями «50 років КПРС» та «За Перемогу над Німеччиною» (під час Великої Вітчизняної війни Я. Р. Синельников разом з батьком Р. Д. Синельниковим та іншими фахівцями брав участь у роботах по підтримці стану бальзамованого тіла В. І. Леніна) та нагрудним знаком «Відмінник народної освіти».

Надзвичайну працелюбність, творчий ентузіазм, глибину наукового пошуку, відповідальність за достовірність отриманих результатів, життерадісність професор Я. Р. Синельников намагався передати своїм численним учням.

Помер Яків Рафаїлович Синельников 4 листопада 1999 року у віці 78 років у Сполучених Штатах Америки.

За ініціативи його учня проф. О. М. Микитюка та за підтримки колективу кафедри, наказом ректора ХНПУ імені Г. С. Сковороди від 02.03.2015 р. за рішенням Вченої ради від 27.02.2015 р. кафедрі анатомії і фізіології людини присвоєно ім'я професора Якова Рафаїловича Синельникова.

*Колектив кафедри анатомії
та фізіології людини
імені Я. Р. Синельникова
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди*

Тематика наукових праць професора Я. Р. Синельникова

Роботи розподіляються наступним чином:

анатомія периферичної нервової системи

макромікроскопічна анатомія залоз слизових оболонок

анатомія судинної системи

м'язова діяльність

вікова, порівняльно-анатомічна та функціональна морфологія

експериментальна морфологія, імунологія

роботи з історії анатомії

Головні дати життєвої і творчої біографії Я. Р. Синельникова

1921	Народився Яків Рафаїлович Синельников в м. Харків в сім'ї відомого анатома Рафаїла Давидовича Синельникова
1929-1939 pp.	Навчання в середній школі № 35 м. Харкова
1939-1941 pp.	Навчання в Харківському медичному інституті, старший препаратор кафедри анатомії Харківського медичного інституту
1941-1943 pp.	Працював прозектором і судово-медичним експертом в Тюменському евакогоспіталі
1942-1943 pp.	Продовжив навчання в Кубанському медичному інституті, який в цей час був евакуйований в м. Тюмень, старший препаратор кафедри анатомії
1943 р.	Переведений в Харківський медичний інститут, який був евакуйований в м. Чкалов, щоб відновити навчання на V курсі. Одночасно працював на посаді старшого препаратора кафедри анатомії
1944 р.	Закінчив Харківський медичний інститут з відзнакою
1944-1948 pp.	Аспірант кафедри анатомії Харківського медичного університету
1945-1950 pp.	Асистент кафедри анатомії Харківського медичного інституту
1948 р.	Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за темою «Залози трахеї людини і деяких тварин»
1948-1950 pp.	Викладач кафедри анатомії в Харківському медичному інституті
1950-1963 pp.	Викладач, доцент кафедри анатомії Харківського медичного стоматологічного інституту
1963-1965 pp.	Доцент кафедри анатомії Харківського медичного стоматологічного інституту
1965 р.	Захис дисертації на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за темою «Порівняльна макро-мікроскопічна анатомія нервів язика»
1965-1990 pp.	Завідувач кафедри анатомії та фізіології людини Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди. Був головою профкому співробітників інституту, головою Ради кураторів ХДПІ імені Г. С. Сковороди, керівником семінару «Філософські проблеми сучасної біології та медицини», членом ідеологічної комісії при партійному бюро інституту. Займався суспільною роботою, був членом Науково-методичної Ради Республіканського комітету з фізичної культури та спорту, членом

Президії обласного товариства анатомів, гістологів та ембріологів, членом науково-методичної Ради обласного товариства «Знання» з питань медицини та спорту, членом комісії МОЗ УРСР по збереженню тіла М. І. Пирогова, членом редакційної колегії Республіканської збірки «Теорія та методика фізичної культури та спорту».

- 1990-1995 pp.** Професор кафедри анатомії та фізіології людини Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди
- 1999 р.** Яків Рафаїлович Синельников помер.
4 листопада

Нагороди
Якова Рафаїловича Синельникова:

Орден «*Трудового Червоного Прапора*»

Орден «*Знак Пошани*»

Знак «*Відмінник народної освіти*»

Медаль «*50 років КПРС*»

Медаль «*За перемогу над Німеччиною*»

(Під час Великої Вітчизняної війни Яків Рафаїлович Синельников разом з батьком Рафаїлом Давидовичем Синельниковим та іншими фахівцями підтримували стан бальзамованого тіла В. І. Леніна)

Почесна грамота Міністерства освіти УРСР

Дисертації та автореферати дисертацій Я. Р. Синельникова

1947

1. Синельников, Я. Р. Железы трахеи человека и некоторых животных : автореф. дис. ...канд. мед. наук : спец. / Я. Р. Синельников ; Харьк. мед. ин-т. – Харьков, 1947. – 17 с.
2. Синельников, Я. Р. Железы трахеи человека и некоторых животных : дис. ...канд. мед. наук : спец. / Я. Р. Синельников ; Харьк. мед. ин-т. – Харьков, 1947. – 406 с.

1964

3. Синельников, Я. Р. Сравнительная макро-микроскопическая анатомия нервов языка : автореф. дис. ... д-ра мед. наук : спец. : 14.00.02 / Я. Р. Синельников ; Харьк. мед. ин-т. – Харьков : Здоровье, 1964. – 55 с.

1965

4. Синельников, Я. Р. Сравнительная макро-микроскопическая анатомия нервов языка : дис. ... д-ра мед. наук : спец. : 14.00.02 / Я. Р. Синельников ; Харьк. мед. ин-т. – Харьков : Здоровье, 1965.

Навчальні посібники та атласи

1952

5. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 1 : Учение о костях, суставах, связках и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Москва : Медицина, 1952. – 460 с.

1963

6. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 1 : Учение о костях, суставах, связках и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – 460 с.
7. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – 502 с.
8. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 3 : Учение о сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – 232 с.

1967

9. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 1 : Учение о костях, суставах, связках и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 3-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1967. – 460 с.

10. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Москва : МЕДГИЗ, 1967. – 472 с.

1971

11. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 1 : Учение о костях, суставах, связках и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1971. – 460 с.

1972

12. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 1 : Учение о костях, суставах, связках и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1972. – 460 с.

1978

13. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 1 : Учение о костях, суставах, связках и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1978. – 460 с.

14. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 3 : Учение о сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1978. – 232 с.

1979

15. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1979. – 472 с.

1981

16. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. Т. 3 : Учение о сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – 232 с.

1989

17. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышца. – Изд. 5-е, перераб. и доп / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Москва : Медицина, 1989. – 343 с. : ил.

1990

18. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Москва : Медицина, 1990. – 263 с.

1992

19. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников – Москва : Медицина, 1992. – 232 с. : ил.

1994

20. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Москва : Медицина, 1994. – 320 с. : ил.

1996

21. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Изд. 2-е, стер. – Москва : Медицина, 1996. – 344 с. : ил.
22. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2. Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., стер. – Москва : Медицина, 1996. – 263 с. . : ил.
23. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3. Учение о сосудах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., стер. – Москва : Медицина, 1996. – 231 с. : ил.
24. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе, органах чувств и органах внутренней секреции. – 2-е изд., стер. – М. : Медицина, 1996. – 320 с.

2007

25. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2007. – 343 с. : ил.
26. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2007. – 247 с. : ил.

2009

27. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая Волна : Издатель Умеренков, 2009. – 343 с. : ил.
28. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека. : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под. ред. А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – 7-е изд., испр. и доп. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2009. – 248 с. : ил.

2010

29. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие: в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я.

- Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2010. – 343 с. : ил.
30. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2010. – 247 с. : ил.
31. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2010. – 215 с. : ил.
32. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – 7-е изд., испр. и доп. – Москва : Новая волна : Умеренков, 2010. – 312 с. : ил.
- 2011**
33. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2011. – 344 с. : ил.
34. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2011. – 248 с. : ил.
35. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2011. – 215 с. : ил.
36. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; ред. А. Г. Цыбулькин. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2011. – 312 с. : ил.
- 2012**
37. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна: Издатель Умеренков, 2012. – 348 с.
38. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна: Издатель Умеренков, 2012. – 248 с. : ил.

39. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна: Издатель Умеренков, 2012. – 216 с.
40. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна: Издатель Умеренков, 2012. – 316 с.

2013

41. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна: Издатель Умеренков, 2013. – 348 с. : ил.
42. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; ред.: А. Г. Цыбулькин, Т. В. Горская. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая Волна : Издатель Умеренков, 2013. – 248 с. : ил.

2014

43. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; ред. А. Г. Цыбулькин, Т. В. Горская. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Умеренков, 2014. – 347 с. : ил.
44. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2014. – 247 с. : ил.
45. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2014. – 216 с. : ил.
46. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2014. – 312 с. : ил.

2015

47. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков. – 2015. – 347 с. : ил.

48. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2015. – 248 с. : ил.
49. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2015. – 215 с. : ил.
50. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2015. – 315 с. : ил.

2016

51. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1 : Учение о костях, соединении костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая Волна : Издатель Умеренков, 2016 – 348 с. : ил.
52. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2016. – 247 с. : ил.
53. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая Волна : Издатель Умеренков, 2016. – 215 с. : ил.
54. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 7-е изд. перераб. – Москва : Новая Волна : Издатель Умеренков, 2016. – 315 с. : ил.

2017

55. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Том 1 : Учение о костях, соединениях костей / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – 7-е изд. перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2017. – 216 с.
56. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; ред.: А. Г. Цыбулькин, Т. В. Горская. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна, 2017. – 216 с. : ил.
57. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2017. – 316 с.

2018

58. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1: Учение о костях, соединениях костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – Изд. 8-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2018. – 487 с. : ил.
59. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькин. – 8-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2018. – 272 с. : ил.
60. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – Изд. 8-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2017. – 215 с. : ил.
61. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Том 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2018. – 320 с.

2019

62. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред.: А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2019. – 216 с. : ил.
63. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Том 4 : Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2019. – 320 с. : ил.

2020

64. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1: Учение о костях, соединениях костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – Изд. 8-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2020. – 488 с. : ил.
65. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 8-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2020. – 272 с. : ил.
66. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред.: А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2020. – 216 с. : ил.

2021

67. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 1: Учение о костях, соединениях костей и мышцах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – Изд. 8-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2021. – 488 с. : ил.
68. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 8-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2021. – 280 с. : ил.
69. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред.: А. Г. Цыбулькина, Т. В. Горской. – Изд. 7-е, перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2021. – 216 с. : ил.
70. Синельников, Р. Д. Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 4 т. Т. 4: Учение о нервной системе и органах чувств / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; под ред. А. Г. Цыбулькина. – 7-е изд., перераб. – Москва : Новая волна : Издатель Умеренков, 2021. – 320 с. : ил.

Навчальні посібники та атласи, перевидані іноземними мовами

2010

71. Синелников, Р. Д. Атлас по анатомия на човека : Т. 1: Остеология. Артрология. Миология / Р. Д. Синелников, Я. Р. Синелников, А. Я. Синелников. – СофтПрес, 2010. – 336 с.
72. Синелников, Р. Д. Атлас по анатомия на човека : Т. 2: Сланхнология. Ендокринни жлези / Р. Д. Синелников, Я. Р. Синелников, А. Я. Синелников. – СофтПрес, 2010. – 240 с.

2011

73. Синелников, Р. Д. Атлас по анатомия на човека : Т. 3: Ангиология. Лимфоидни органи / Р. Д. Синелников, Я. Р. Синелников, А. Я. Синелников. – СофтПрес, 2011. – 216 с.

2012

74. Sinelnikov, A. Y. Atlas anatomii cheloveka : uchebnoe posobie : V 4-h tomah. T. 2 / A. Y. Sinelnikov, R. D. Sinelnikov, Y. R. Sinelnikov. – Novaya volna, 2012.

2013

75. Синелников, Р. Д. Атлас по анатомия на човека : Т. 4: Нервна система. Сетивни органи / Р. Д. Синелников, Я. Р. Синелников, А. Я. Синелников. – СофтПрес, 2013. – 208 с.

2016

76. Sinelnikov, A. Y. Atlas anatomii cheloveka : uchebnoe posobie : V 4-h tomah. T. 1 / A. Y. Sinelnikov, R. D. Sinelnikov, Y. R. Sinelnikov. – Novaya volna, 2016.
77. Sinelnikov, R. D. Sinelnikov Atlas anatomii cheloveka : uchebnoe posobie : V 4-h tomah. T. 4: Uchenie o nervnoy sisteme i organah chuvstv / R. D. Sinelnikov, Y. R. Sinelnikov, A. Y. Sinelnikov. – Novaya volna, 2016. – 312 p.

Тези доповідей з матеріалів конференцій та статті з періодичних видань, збірників

1946

78. Синельников, Я. Р. Железы желчных протоков человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Тезисы научной конференции аспирантов Харьковского медицинского института. – Харьков, 1946. – С. 73–75.

1947

79. Синельников, Я. Р. Макро-микроскопическое исследование желез трахей под действием паров формалина / Я. Р. Синельников // Материалы научной сессии Харьковского медицинского института. – Харьков, 1947. – С. 82–84.

1948

80. Синельников, Я. Р. Железы трахеи человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Тезисы I Украинской конференции морфологов. – Киев, 1948. – С. 16–18.

1949

81. Синельников, Я. Р. Железы слизистых оболочек и кожи / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов V Всесоюзного съезда анатомов, гистологов и эмбриологов. – Москва, 1949. – С. 70–71.
82. Синельников, Я. Р. Нервы скелетных мышц / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов V Всесоюзной конференции анатомов, гистологов, эмбриологов. – Москва, 1949. – С. 71–72.

1952

83. Синельников, Я. Р. Мышцы и фасции головы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Москва : Медгиз, 1952. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 270–282.
84. Синельников, Я. Р. Мышцы и фасции шеи / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие. – В 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Москва : Медгиз, 1952. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 283–294.

1956

85. Синельников, Я. Р. Внутриствольные нервные клетки в верхнечелюстном и нижнечелюстном нервах / Я. Р. Синельников, Е. И. Ковбаса // Проблемы стоматологии : сб. трудов. – Москва : Госмединздат, 1956. – Т. 3. – С. 261–267.

1957

86. Синельников, Я. Р. Материалы к иннервации языка / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов 1 Белорусской конференции анатомов, гистологов, эмбриологов и топографо-анатомов. – Минск, 1957. – С. 293–294.

87. Синельников, Я. Р. Распределение нервов в скелетных мышцах языка человека / Я. Р. Синельников // Материалы научных заседаний ХМНО. – Харьков, 1957. – С. 3–5.

1958

88. Синельников, Я. Р. Изменение нитевидных сосочков влиянием пищевого рациона / Я. Р. Синельников // Сборник научных работ ХГМСИ. – Харьков, 1958. – Т. 5. – С. 189–193.

89. Синельников, Я. Р. Материалы к морфологии нервов языка / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов VI Всесоюзного съезда анатомов, эмбриологов и топографоанатомов. – Харьков, 1958. – С. 175.

90. Синельников, Я. Р. Материалы к сравнительной анатомии хрящей трахеи / Я. Р. Синельников // Труды II Украинской конференции морфологов. – Киев, 1958. – С. 502–509.

91. Синельников, Я. Р. Нервы мышц плечевого пояса / Я. Р. Синельников // Архив анатомии, гистологии, эмбриологии. – 1958. – № 4. – С. 73–75.

1960

92. Синельников, Я. Р. Изменение слизистой оболочки языка крыс при удалении различных слюнных желез / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов научной конференции морфологов Средней Азии и Казахстана. – Алма-Ата, 1960. – С. 257–258.

93. Синельников, Я. Р. Материалы к кровоснабжению языка человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Сборник научных работ ХГМСИ. – Харьков, 1960. – Т. 6. – С. 107–111.

1961

94. Синельников, Я. Р. Железы языка человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Материалы научных заседаний ХМНО. – Харьков, 1961. – С. 656–657.

95. Синельников, Я. Р. Материалы к анатомии вен языка человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Материалы научных заседаний ХМНО. – Харьков, 1961. – С. 628–630.

96. Синельников, Я. Р. Материалы к лимфатической системе языка / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов научной конференции морфологов Восточной Сибири. – Иркутск, 1961. – С. 292–294.

97. Синельников, Я. Р. Материалы к морфологии нервов языка / Я. Р. Синельников // Труды VI Всесоюзного съезда анатомов, гистологов, эмбриологов. – Харьков, 1961. – С. 224–327.

1963

98. Синельников, Я. Р. Артерии верхней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 308–322.

99. Синельников, Я. Р. Артерии нижней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 349–366.

100. Синельников, Я. Р. Брюшная и тазовая части органов пищеварения / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 52–111.

101. Синельников, Я. Р. Внутриствольное строение и связи подъязычного нерва человека / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов научной сессии ХГМСИ. – Харьков, 1963. – С. 26–27.

102. Синельников, Я. Р. Кости верхней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 115–140.

103. Синельников, Я. Р. Кости нижней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 141–176.

104. Синельников, Я. Р. Мочеполовой аппарат (мочеполовая система) / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 169–217.

105. Синельников, Я. Р. Мышцы верхней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 337–390.

106. Синельников, Я. Р. Мышцы нижней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. –

- 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 391–456.
107. Синельников, Я. Р. Нервы языка сельскохозяйственных и домашних животных / Я. Р. Синельников // Материалы научно-методической конференции анатомов, гистологов и эмбриологов сельскохозяйственных вузов. – Москва, 1963. – Вып. 2. – С. 84–85.
108. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности пищеварительного аппарата / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 112–117.
109. Синельников, Я. Р. Соединение костей нижней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 223–250.
110. Синельников, Я. Р. Соединение костей пояса верхней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1963. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 201–222.
111. Синельников, Я. Р. Черепные нервы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1963. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 127–165.

1964

112. Синельников, Я. Р. К анатомии подъязычного нерва человека / Я. Р. Синельников // Труды Харьковского медицинского института. – Харьков, 1964. – Вып. 62. – С. 74–83.
113. Синельников, Я. Р. Сравнительная макро-микроскопическая анатомия языка / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов научной сессии ХГМСИ. – Харьков, 1964. – С. 65–67.
114. Синельников, Я. Р. Форма языка и рельеф его слизистой оболочки у позвоночных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник. – Киев : Здоровье, 1964. – Т. 2. – С. 383–402.

1965

115. Синельников, Я. Р. Материалы к анатомии нервов языка обезьян / Я. Р. Синельников // Труды научной конференции, посвященной памяти проф. Г. М. Иосифова. – Воронеж, 1965. – С. 384–387
116. Синельников, Я. Р. Материалы к анатомии языко-глоточного нерва человека / Я. Р. Синельников // Материалы итоговой научной сессии ХГМСИ. – Харьков, 1965. – С. 142–144.

117. Синельников, Я. Р. Материалы к анатомии язычного нерва человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1965. – Т. 3. – С. 57–68.
118. Синельников, Я. Р. Материалы к сравнительной макро-микроскопической анатомии желез языка позвоночных животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1965. – Т. 3. – С. 256–265.

1966

119. Синельников, Я. Р. К вопросу о внутриствольных клетках некоторых черепномозговых нервов позвоночных животных / Я. Р. Синельников // Материалы научной конференции ХГМСИ, Харьков, 21–23 мая 1966 г. / Харьк. гос. мед. стомат. ин-т ; редкол.: Н. Я Маликова, Э. Д. Бромберг, Т. В. Золотарева и др. – Харьков : ХГУ, 1966. – С. 73–82.
120. Синельников, Я. Р. К вопросу о зависимости от внешней среды формы и рельефа слизистой оболочки языка позвоночных / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов VII Всесоюзного съезда анатомов, гистологов, эмбриологов, Тбилиси, 6–13 июня 1966 г. – Тбилиси : Мецниереба, 1966. – С. 130–132.
121. Синельников, Я. Р. Материалы к анатомии лимфатической системы языка позвоночных / Я. Р. Синельников // Материалы о морфофункциональных особенностях лимфатической системы : сб. тр. – Киев, 1966. – С. 73–86.
122. Синельников, Я. Р. Материалы к ассиметрии архитектоники черепно-мозговых нервов позвоночных / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов XXI научной конференции ХГПИ. – Харьков, 1966. – С. 29–31.
123. Синельников, Я. Р. Материалы к сравнительной анатомии мышц языка позвоночных / Я. Р. Синельников // Тезисы научной конференции клинических кафедр ХГМСИ. – Харьков : ХГМС, 1966. – С. 76–81.
124. Синельников, Я. Р. Об экстерорецепторах язычного и языко-глоточного нервов позвоночных / Я. Р. Синельников // Вопросы физиологии и морфологии : сб. тр. – Ростов-на-Дону, 1966. – С. 165–167.

125. Синельников, Я. Р. Об экстрорецепторах язычного и языко-глоточного нервов позвоночных / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов научной конференции / Ростов. пед. ин-т. – Ростов-на Дону, 1966.
126. Синельников, Я. Р. Экспериментальное исследование источников иннервации языка / Я. Р. Синельников // Тезисы докладов научной конференции кафедры анатомии ХМИ, посвященной 70-летию научно-педагогической деятельности проф. Р. Д. Синельникова. – Харьков, 1966. – С. 135–136.

1967

127. Синельников, Я. Р. К вопросу о морфологических изменениях ствола и блуждающего нерва крыс при экспериментальной гипоксии / Я. Р. Синельников //

Материалы научной конференции морфологов Казахстана, посвященной 50-летию советской власти. – Караганда, 1967. – С. 202–203.

128. Синельников, Я. Р. Материалы к морфо-экспериментальной характеристике источников иннервации языка / Я. Р. Синельников // Материалы о макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1967. – Т. 4. – С. 48–53.
129. Синельников, Я. Р. Сравнительно-морфологическое исследование рельефа слизистой оболочки языка человека и обезьян / Я. Р. Синельников // Труды VII Международного конгресса антропологических и этнографических наук. – Москва : Наука, 1967. – Т. 2. – С. 543–548.

1968

130. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии желез желчных протоков человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1968. – Т. 5. – С. 322.
131. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии желез желчных протоков человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Труды Харьковского медицинского института. – Харьков, 1968. – Вып. 80. – С. 322–328.
132. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии подъязычного нерва человека / Я. Р. Синельников // Материалы научного заседания ХНМО. – Харьков, 1968. – С. 5–6.
133. Синельников, Я. Р. Материалы к онтогенезу желез трахеи человека / Я. Р. Синельников // Материалы научной конференции ХМИ и ХНМО. – Харьков, 1968. – С. 73–76.
134. Синельников, Я. Р. Морфологические и физико-химические изменения в тканях при экспериментальной гипоксии / Я. Р. Синельников // Физиология и биохимия функциональных систем организма : сб. материалов. – Киев, 1968. – Ч. 2. – С. 108–110.

1969

135. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности архитектоники IX и XII пар черепно-мозговых нервов / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Материалы научной сессии Харьковского государственного педагогического института им. Г. С. Сковороды, посвященной 50-летию института. – Харьков : ХГУ, 1969. – С. 220–222.
136. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности рельефа слизистой оболочки языка / Я. Р. Синельников // Материалы конференции Центрального института возрастной морфологии и физиологии Академии педагогических наук СССР. – Москва, 1969. – С. 409–411.
137. Синельников, Я. Р. До питання про морфологічні зміни у кровоносних судинах, периферичних нервах (соматичних і вегетативних) при гіпоксії у тренованих і нетренованих шурів / Я. Р. Синельников // Матеріали ювілейної наукової сесії

Харківського державного педагогічного інституту ім. Г. С. Сковороди, присвяченої 50-річчю інституту. – Харків : ХДУ, 1969. – С. 8.

138. Синельников, Я. Р. Изменение желез трахеи под влиянием различных раздражителей / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Харьков, 1969. – Т. 5. – С. 293.
139. Синельников, Я. Р. К вопросу о морфологических изменениях в периферических нервах (соматических и вегетативных) и кровеносных сосудах при гипоксии у тренированных и нетренированных крыс / Я. Р. Синельников, И. В. Кучеров, А. А. Смирных // Материалы научной сессии Харьковского государственного педагогического института им. Г. С. Сковороды, посвященной 50-летию института. – Харьков, 1969. – 226–227.
140. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии желез желчных протоков человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Харьков, 1969. – Т. 5. – С. 322–329.
141. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии желез трахеи лабораторных животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Харьков, 1969. – Т. 6. – С. 254–261.
142. Синельников, Я. Р. Морфологическое исследование некоторых черепно-мозговых нервов / Я. Р. Синельников // Сборник научных трудов Харьковского медицинского института. – Харьков, 1969. – Вып. 87.
143. Синельников, Я. Р. О внутриствольной асимметрии некоторых черепно-мозговых нервов / Я. Р. Синельников // Некоторые вопросы морфологии человека и животных : сб. тр. – Воронеж, 1969. – С. 37–39.
144. Синельников, Я. Р. Состояние слизистых оболочек трахеи под влиянием различных раздражителей / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1969. – Т. 5. – С. 299–306.

1970

145. Синельников, Я. Р. Влияние гипоксии на морфологические изменения в мышцах, нервах и сосудах у тренированных животных / Я. Р. Синельников, И. В. Кучеров // Материалы XI Всесоюзной конференции по физиологии, морфологии биомеханике и биохимии мышечной деятельности. – Москва, 1970. – С. 397–400.
146. Синельников, Я. Р. Влияние различных экзогенных раздражителей на слизистую оболочку и железы языка / Я. Р. Синельников // Вопросы экспериментальной морфологии : сб. работ. – Киев : Здоровье, 1970. – С. 153–156.
147. Синельников, Я. Р. Внутриствольное строение некоторых черепно-мозговых нервов в возрастном и сравнительно-анатомическом аспекте / Я. Р. Синельников, Е.

- П. Страхова, В. В. Бобин // Тезисы докладов Международного конгресса анатомов, гистологов, эмбриологов. – Ленинград, 1970. – С. 23.
148. Синельников, Я. Р. К вопросу о внутриствольном строении некоторых ветвей тройничного нерва / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Материалы научной конференции кафедры анатомии ХМИ. – Харьков, 1970. – Вып. 94.
149. Синельников, Я. Р. К вопросу о морфологических и паранекротических изменениях в различных тканях при гипоксии у тренированных и нетренированных крыс / Я. Р. Синельников // Вопросы экспериментальной морфологии : сб. работ. – Киев : Здоровье, 1970. – С. 156–158.
150. Синельников, Я. Р. К вопросу о связях черепно-мозговых нервов человека и некоторых животных / Я. Р. Синельников // Общие закономерности морфогенеза и регенерации : материалы науч. конф. – Курск, 1970. – С. 82–83.
151. Синельников, Я. Р. К вопросу о соединительной ткани и опорном аппарате языка позвоночных / Я. Р. Синельников // Научно-методические вопросы изучения мягкого остова : материалы конф. – Горький, 1970. – С. 156–159.
152. Синельников, Я. Р. Макро-микроскопические особенности нервов и сосудов языка человека / Я. Р. Синельников // Труды 1-ой Республиканской научно-тематической конференции по стоматологической анатомии. – Москва, 1970. – С. 381–387.
153. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии слепого отверстия языка человека / Я. Р. Синельников // Материалы научной конференции кафедры анатомии ХМИ. – Харьков, 1970. – Вып. 94. – С. 71–73.
154. Синельников, Я. Р. Материалы к сравнительной анатомии вкусовых почек языка позвоночных / Я. Р. Синельников // Материалы Украинской республиканской конференции морфологов. – Винница, 1970. – С. 178–180.
- 1971**
155. К вопросу о возрастных особенностях поперечно-полосатой мускулатуры / Я. Р. Синельников и др. // Материалы X научной конференции по возрастной морфологии, физиологии и биохимии, апрель 1971 г. / под ред. А. А. Макросяна. – Москва : АПН СССР, 1971. – С. 472–474.
156. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности мышц / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека: учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1971. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 457–458.
157. Синельников, Я. Р. К вопросу о связи характера некоторых черепномозговых нервов с составом волокон позвоночных / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Морфология нервной системы : сб. тр. – Воронеж, 1971. – С. 207–211.
158. Синельников, Я. Р. Материалы к архитектонике подъязычного нерва некоторых позвоночных / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Материалы к макро-

микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1971. – Т. 7. – С. 25–31.

159. Синельников, Я. Р. Материалы к архитектонике языкоглоточного нерва некоторых позвоночных / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1971. – Т. 6. – С. 343–352.
160. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии желез трахеи некоторых лабораторных животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1971. – Т. 6. – С. 280–291.
161. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии желез трахеи некоторых сельскохозяйственных животных / Я. Р. Синельников // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1971. – Т. 7. – С. 222–231.

1972

162. Алексєєв, В. В. Фактори, що визначають якісні особливості рухового апарату / В. В. Алексєєв, Я. Р. Синельников, Г. В. Без'язичний // Теорія і практика фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рошупкіна. – Київ : Здоров'я, 1972. – Вип. 3. – С. 69–72.
163. Возрастные особенности внутримышечных нервных связей мышц верхней конечности человека / Я. Р. Синельников и др. // Материалы 2-й Белорусской конференции анатомов и эмбриологов. – Минск, 1972. – С. 160–161.
164. Возрастные особенности миелинизации некоторых черепно-мозговых нервов / Я. Р. Синельников и др. // Материалы научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения В. Н. Тонкова. – Ленинград, 1972. – С. 129.
165. Изменение структуры и кровеносного русла длинных трубчатых костей у животных различных возрастов под влиянием физической нагрузки / Я. Р. Синельников и др. // Морфогенез и среда : материалы науч. конф. – Днепропетровск ; Запорожье, 1972. – С. 74–76.
166. Особенности иннервации мышц конечностей в зависимости от их структуры и функции / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова, В. П. Поляков и др. // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1972. – Т. 8. – С. 68–72.
167. Синельников, Я. Р. Влияние однократной гипоксии на работоспособность и морфологические изменения скелетной мускулатуры, ее нервов и сосудов / Я. Р. Синельников, И. В. Кучеров // Материалы XII научной конференции по морфологии, физиологии, биомеханике и биохии мышечной деятельности. – Львов ; Ленинград, 1972. – С. 268–269.
168. Синельников, Я. Р. Вплив штучної аероіонізації негативної полярності на хід відновного періоду в спортсменів / Я. Р. Синельников // Теорія і практика

фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рощупкіна. – Київ : Здоров'я, 1972. – Вип. 3. – С. 81–85.

169. Синельников, Я. Р. К вопросу о влиянии некоторых раздражителей на морфологические изменения желез слизистой оболочки трахеи / Я. Р. Синельников // Материалы Пленума Всесоюзного общества анатомов, гистологов, эмбриологов. – Днепропетровск, 1972. – С. 57–59.
170. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии языкоглоточного нерва некоторых позвоночных животных / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1972. – Т. 8. – С. 26–30.

1973

171. Влияние искусственной аэроионизации отрицательной полярности на уровень чувствительности кинестетического и слухового анализаторов у спортсменов в состоянии покоя и после физической загрузки / Я. Р. Синельников, В. В. Алексеев, Г. В. Рошупкин и др. // Теорія і практика фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рошупкіна. – Київ : Здоров'я, 1973. – Вип. 4. – С. 63–67.
172. К вопросу о влиянии физической нагрузки на морфологическое состояние некоторых периферических нервов / Я. Р. Синельников, В. В. Алексеев, В. А. Друсь и др. // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1973. – Т. 9. – С. 69–73.
173. К вопросу о кровоснабжении черепно-мозговых и спинномозговых нервов человека / Я. Р. Синельников и др. // Тезисы докладов научной конференции, посвященной памяти Д. А. Жданова. – Москва, 1973.
174. Морфологическое состояние периферических нервов крыс под влиянием различных видов физической нагрузки / Я. Р. Синельников и др. // Морфогенез и середа : материалы науч. конф. – Днепропетровск ; Запорожье, 1973. – С. 89–91.
175. О морфо-функциональных закономерностях работы мышцы / Я. Р. Синельников и др. // Теорія і практика фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рошупкіна. – Київ : Здоров'я, 1973. – Вип. 4. – С. 51–55.
176. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии подъязычного нерва некоторых позвоночных животных / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1973. – Т. 9. – С. 35–38.
177. Синельников, Я. Р. Материалы к макро-микроскопической анатомии языкоглоточного нерва человека / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Общие закономерности морфогенеза и регенерации : сб. тр. – Киев, 1973. – Вып. 4. – С. 23–28.
178. Синельников, Я. Р. Работа кафедры анатомии и физиологии по совершенствованию подготовки учителей школы / Я. Р. Синельников, В. А.

Комаров, Н. Г. Самойлов // Повышение качества подготовки педагогических кадров : материалы республ. науч. конф. – Харьков, 1973. – С. 192–194.

1974

179. Влияние физической нагрузки и экспериментальной гипоксии на состояние некоторых периферических нервов / Я. Р. Синельников и др. // Тезисы VIII Всесоюзного съезда анатомов, гистологов, эмбриологов. – Тбилиси, 1974. – С. 339–340.
180. Возрастные особенности структурных компонентов длинных трубчатых костей и их реакция на динамическую нагрузку / Я. Р. Синельников, Е. Я. Панков, Е. Н. Сак и др. // Теорія і практика фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рошупкіна. – Київ : Здоров'я, 1974. – Вип. 6.

1975

181. Влияние гипоксии на периферические нервы нетренированных и тренированных животных разного возраста / Я. Р. Синельников, И. В. Кучеров, О. И. Камаев и др. // Дыхание, газообмен и гипоксические состояния в пожилом и старческом возрасте : сб. работ ин-та геронтологии и гериатрии АМН СССР. – Киев, 1975. – С. 154–158.
182. Влияние дозированной физической нагрузки на морфологическое состояние периферических нервов крыс разного возраста / Я. Р. Синельников и др. // Материалы VII Украинской республиканской научной конференции анатомов, гистологов, эмбриологов, посвященной 100-летию со дня рождения акад. В. П. Воробьева. – Харьков, 1975. – С. 99–100.
183. Вплив фізичного навантаження на процеси мієлінізації периферичних нервів у різні вікові періоди / Я. Р. Синельников, В. І. Без'язичний, І. В. Кучеров и др. // Теорія і практика фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рошупкіна. – Київ : Здоров'я, 1975. – Вип. 5. – С. 85–87.
184. Динамическая нагрузка и ее стимулирующее влияние на рост и развитие опорно-двигательного аппарата / Я. Р. Синельников, Е. Я. Панков, С. И. Сагалянов и др. // Теорія і практика фізичного виховання та спорту : республ. міжвідомчий зб. / за ред. Г. В. Рошупкіна. – Київ : Здоров'я, 1975. – Вип. 5. – С. 63–66.
185. Синельников, Я. Р. Влияние различных видов физической нагрузки на морфологическое состояние скелетной мускулатуры, капсул суставов и их сосудов / Я. Р. Синельников, И. В. Кучеров, В. П. Поляков и др. // Материалы Республиканской научной конференции анатомов, гистологов, эмбриологов. – Киев ; Тернополь, 1975. – С. 217–218.
186. Синельников, Я. Р. Морфологические изменения в капсуле суставов, ее нервах и сосудах под влиянием различных физических нагрузок / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова, Л. Т. Горобец // Тезисы научной конференции Краснодарского института физкультуры. – Краснодар, 1975. – С. 41–43.
187. Сравнительно-анатомические особенности внутримышечного распределения ветвей плечевого сплетения / Я. Р. Синельников, А. Н. Микитюк, В. П. Поляков и

др. // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1975. – Т. 10. – С. 29–32.

188. Структурные изменения тканей капсул суставов и скелетной мускулатуры при воздействии дозированной физической нагрузки у крыс разного возраста / Я. Р. Синельников, В. Н. Крамских, Н. Г. Самойлов и др. // Материалы VII Украинской республиканской научной конференции анатомов, гистологов, эмбриологов, посвященной 100-летию со дня рождения акад. В. П. Воробьева. – Харьков, 1975. – С. 164.

1976

189. Влияние динамической нагрузки разной интенсивности и продолжительности на периферические нервы в возрастном аспекте / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк и др. // Спорт, физическое развитие и генетика : материалы науч. симп. НИИ физиологии детей и подростков АПН СССР. – Москва, 1976. – С. 186–187.

190. Геронтологические аспекты реакции опорно-двигательного аппарата на дозированную динамическую нагрузку / Я. Р. Синельников, Н. Н. Веракса, В. Н. Крамских и др. // Материалы III Всесоюзного съезда геронтологов и гериатров АН СССР. – Киев, 1976. – С. 186.

191. Морфологическое состояние нервов и сосудов скелетной мускулатуры и капсул суставов под влиянием физической нагрузки / Я. Р. Синельников, В. Н. Крамских, И. В. Кучеров и др. // Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1976. – Т. 11. – С. 45–48.

1977

192. Влияние различных физических воздействий на морфологическое состояние периферической нервной системы / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, И. В. Кучеров и др. // Материалы II Азербайджанской конференции морфологов. – Баку, 1977. – 253–255.

193. Влияние физической нагрузки разной интенсивности и продолжительности на морфологическое состояние соматических и вегетативных нервов крыс разного возраста / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк // Материалы II Всесоюзной конференции по проблемам спортивной морфологии. – Москва, 1977. – С. 167–168.

194. Морфологическая характеристика внутриорганных сосудистого русла скелетных мышц в условиях гипердинамики / Я. Р. Синельников, Н. Н. Сак, В. Н. Крамских и др. // Морфология : сб. республ. Укр. общества анатомов, гистологов и эмбриологов. – Киев, 1977. – Вып. 6. – С. 43–47.

1978

195. Внешнее и внутриствольное строение некоторых периферических нервов в онтогенезе / Я. Р. Синельников и др. // III Белорусская конференция морфологов. – Гродно, 1978. – С. 18.

196. Морфологическое состояние некоторых периферических нервов и скелетных мышц при гиподинамии у экспериментальных животных в возрастном аспекте / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, В. Н. Крамских и др. // Материалы к макромикроскопической анатомии : сборник / ред. кол.: Р. Д. Синельников (отв. ред.) [и др.]. – Киев : Здоровье, 1978. – Т. 12. – С. 50–53.
197. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности центральной нервной системы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1978. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 122–125.
198. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности черепных нервов / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1978. – Т. 3: Учение о сосудах.
199. Синельников, Я. Р. Методика гимнастической релаксации как средство нормализации сосудистого тонуса у спортсменов / Я. Р. Синельников, В. В. Герасимов, В. П. Максимов // Спортивная медицина и управление тренировочным процессом : тезисы XIX Всесоюзн. конф., Москва, 17–18 марта 1978 г. – Москва, 1978. – С. 127–128.
200. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности верхней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1978. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 140–141.
201. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности костей головы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1978. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 112–114.
202. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности нижней конечности / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1978. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 177–178.
203. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности соединений костей конечностей / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1978. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 254–255.
204. Синельников, Я. Р. Развитие костей и возрастные особенности скелета туловища / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медгиз, 1978. – Т. 1: Учение о костях, суставах, связках и мышцах. – С. 48–50.

1979

205. Возрастные особенности организации периферических нервов при мышечной деятельности и гиподинамии / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н.

Микитюк и др. // Тезисы докладов IX Всесоюзного съезда анатомов, гистологов, эмбриологов. – Москва ; Минск, 1979. – С. 354.

206. Онтогенетические особенности структурных изменений периферических нервов под влиянием дозированных физических нагрузок / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк и др. // Спортивная морфология : материалы междунар. конгресса. – Москва ; Тбилиси, 1979.
207. Синельников, Я. Р. Работа кафедры анатомии и физиологии по совершенствованию подготовки учителя школы / Я. Р. Синельников, В. А. Комаров, Н. Г. Самойлов // Улучшение качества подготовки педагогических кадров и повышении уровня идеально-политического воспитания молодежи в свете решений 25 съезда КПСС. – Харьков, 1979.
208. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности дыхательного аппарата / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека: учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1979. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 167–168.
209. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности органов мочеполовой системы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека: учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1979. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 216–218.
210. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности сердечно-сосудистой системы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека: учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1979. – Т. 2: Учение о внутренностях и сосудах. – С. 462–465.
211. Уровень организации периферических нервов при мышечной деятельности / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, В. И. Безъязычный и др. // Тезисы докладов I Всероссийского съезда анатомов, гистологов, эмбриологов. – Москва ; Оренбург, 1979.

1980

212. Влияние гипер- и гипокинезии на морфологию некоторых соматических нервов и скелетных мышц белых крыс в возрастном аспекте / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, В. Н. Крамских и др. // Морфология : сб. республ. Укр. общества анатомов, гистологов и эмбриологов. – Киев, 1980. – Вып. 7. – С. 39–43.
213. Влияние гипокинезии на морфологическое состояние периферических нервов крыс разного возраста / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, Е. П. Страхова и др. // Тезисы докладов I Украинского съезда анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов, Винница, 10–12 сент. 1980 г. – Винница, 1980. – С. 181.
214. Влияние физической нагрузки на высоту организации периферических нервов / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк и др. // Генетика и антропология : материалы науч. конф. – Москва ; Винница, 1980.
215. Информационный анализ организации периферических нервов под влиянием физической нагрузки / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк и др.

// Материалы к макро-микроскопической анатомии : сборник. – Киев : Здоровье, 1980. – Т. 13. – С. 55–58.

216. Онтогенетические особенности структурных изменений периферических нервов под влиянием дозированных физических нагрузок / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк и др. // Спорт в современном обществе : материалы II Всемирного науч. конгресса, Тбилиси, июль 1980 г. / под ред. В. М. Выдрина. – Москва : ФиС, 1980.
217. Синельников, Я. Р. Использование микропроектора для планиметрических исследований / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, Н. Н. Санжарова // Эффективность использования современных технических средств в медико-биологических исследованиях : тезисы науч.-практ. конф. – Одесса, 1980.
218. Синельников, Я. Р. Макро-микроскопическая характеристика адаптивных и компенсаторных реакций секреторных элементов слизистых оболочек трубчатых и полосных органов / Я. Р. Синельников, И. М. Щетинский, С. П. Шapiro // Тезисы докладов I Украинского съезда анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов, Винница, 10–12 сент. 1980 г. – Винница, 1980.
219. Синельников, Я. Р. Эффективность использования учебного анатомического музея кафедры для изучения медико-биологических дисциплин / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов // Эффективность новых методов обучения в высшей школе : материалы респ. науч.-метод. конф. – Одесса, 1980. – С. 72.
220. Функциональная морфология нервно-мышечного аппарата грудных конечностей приматов / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, А. Н. Микитюк и др. // Вестник зоологии. – 1980. – № 2. – С. 7–11.

1981

221. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности центральной нервной системы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 122–125.
222. Синельников, Я. Р. Об органах чувств / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 306–326.
223. Синельников, Я. Р. Н. И. Пирогов – почетный член Харьковского университета / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов // Клиническая физкультура. – 1981. – № 11. – С. 127–131.
224. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности желез, не имеющих протоков / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 390–392.
225. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности органа зрения / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д.

- Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 327–328.
226. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности органа слуха и равновесия / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека: учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 165–173.
227. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности черепных нервов / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 354–355.
228. Синельников, Я. Р. Узлы головной части автономной (вегетативной) нервной системы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах.
229. Синельников, Я. Р. Черепно-мозговые нервы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека : учеб. пособие : в 3 т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Медицина, 1981. – Т. 3: Учение о сосудах. – С. 128–164.
- 1982**
230. Влияние гипер- и гипокинезии на процесс старения периферических нервов / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, А. Н. Микитюк и др. // Материалы Всесоюзного съезда геронтологов и гериатров : сборник. – Кишинев, 1982. – С. 351.
231. Возможность применения морфологического контроля опорно-двигательного аппарата и обслуживающих его систем / Я. Р. Синельников и др. // Критерии анатомо-антропологического контроля в спорте : тез. Всесоюз. конф., Ереван-Цихкейзор, 12-15 октября 1982 г. – Москва ; Ереван, 1982. – С. 139–140.
232. О возможности использования стимулирующего эффекта энтеросорбции в психиатрии и наркологии / Я. Р. Синельников, В. В. Алексеев, И. К. Сосен и др. // Сорбционные методы детоксикации и иммуннокоррекции в медицине : тез. докл. I Всесоюз. конф. – Харьков, 1982. – С. 154–155.
233. Применение природных вод, подвергнутых физической обработке на границе раздела фаз, для стимуляции организма / Я. Р. Синельников, В. В. Алексеев, Ю. Г. Беспалов и др. // Немедикаментозные методы лечения в клинической медицине : сборник. – Харьков, 1982. – С. 56.
234. Синельников, Я. Р. Возрастные особенности центральной нервной системы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека. – Прага, 1982. – Т. 3. – С. 122–123.
235. Синельников, Я. Р. Органы чувств / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека. – Прага, 1982. – Т. 3. – С. 305–327.

236. Синельников, Я. Р. Принцип социального детерминизма в исследовании проблем морфофункционального состояния системы организма при гипокинезии / Я. Р. Синельников, А. П. Ефимец // Философские и социальные аспекты современной биологии и медицины : тез. обл. науч. конф. – Харьков, 1982. – С. 77–78.
237. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности желез, не имеющих протоков / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека. – Прага, 1982. – Т. 3. – С. 390–392.
238. Синельников, Я. Р. Развитие и возрастные особенности слуха и равновесия / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека. – Прага, 1982. – Т. 3. – С. 354–356.
239. Синельников Я. Р. Черепные нервы / Я. Р. Синельников // Атлас анатомии человека. – Прага, 1982. – Т. 3. – С. 165–166.
240. Сорбционная детоксикация в комплексе безмедикаментозных способов стимуляции организма / Я. Р. Синельников, В. В. Алексеев, Ю. Г. Беспалов и др. // Немедикаментозные методы лечения в клинической медицине : сборник. – Харьков, 1982. – С. 10–11.
241. Сравнительная морфофункциональная характеристика реакции кости на физическую нагрузку в различные возрастные периоды / Я. Р. Синельников, Н. Н. Сак, С. И. Сагалянов и др. // Физиология развития человека : тез. II Всесоюз. конф. – Москва, 1982. – С. 324.

1983

242. Биологический возраст человека и возрастная адаптация мышечных клеток сердца / Я. Р. Синельников и др. // Проблемы современной антропологии. – Минск, 1983. – С. 101.
243. Информационный анализ миелоархитектоники язычного нерва в возрастном аспекте / Я. Р. Синельников, В. И. Безъязычный, В. И. Сак и др. // Макромикроскопическая анатомия нервной системы : сборник. – Харьков, 1983. – Т. 4. – С. 35–38.

1984

244. Действие физической нагрузки на организм, как формообразующий фактор среды / Я. Р. Синельников и др. // Функциональная морфология : тез. докл. Всесоюзн. конф., Новосибирск, 5–7 июня 1984 г. – Новосибирск, 1984. – С. 51–52.
245. Критерии возрастной классификации постнатального цитогенеза сердечных миоцитов белых крыс / Я. Р. Синельников, Г. Е. Загоруйко, Ю. В. Кондратьев. – Москва, 1984.
246. Морфологические особенности некоторых желез внутренней секреции при мышечной деятельности / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, В. Ф. Слюсарев и др. // Морфология : сборник. – Киев : Здоров'я, 1984. – Вып. 9. – С. 11–14.
247. Морфологические особенности некоторых эндокринных желез, связанных с мышечной деятельностью / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, В. Ф. Слюсарев и

др. // Фізичне виховання дітей і молоді : сборник. – Київ : Здоров'я, 1984. – Вип. 10.

248. Морфологические особенности некоторых эндокринных желез, связанных с мышечной деятельностью / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, В. Ф. Слюсарев и др. // Функциональная морфология. – Новосибирск, 1984.
249. Синельников, Я. Р. Закономерности онтогенетического развития периферической нервной системы / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, Е. П. Страхова // Вопросы морфологии ЦНС : тр. республ. науч. конф. – Киев, 1984. – С. 17–18.
250. Синельников, Я. Р. Нервно-мышечные взаимоотношения и моделирование работы скелетной мышцы / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, А. Н. Микитюк // Структура и биомеханика скелетно-мышечной и сердечно-сосудистой систем позвоночника : тез. докл. Укр. республ. конф. – Киев, 1984. – С. 165–166.
251. Синельников, Я. Р. Морфогенез некоторых черепно-мозговых нервов / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, Е. П. Страхова // Тезисы докладов I Белорусского съезда анатомов, гистологов, эмбриологов. – Минск, 1984. – С. 22–23.
252. Синельников, Я. Р. Морфологические изменения опорно-двигательного аппарата, нервной и кровеносной систем в различные возрастные периоды / Я. Р. Синельников // Актуальные вопросы функциональной морфологии : материалы науч. конф. – Харьков, 1984. – С. 7.

1985

253. Морфо-функциональное состояние зрелых кардиомиоцитов крыс при мышечной нагрузке / Я. Р. Синельников и др. // Материалы конференции, посвященной 60-летию акад. Н. А. Джавахишвили. – Тбилиси, 1985.
254. Синельников, Я. Р. Закономерности адаптации нервно-мышечного аппарата к физической нагрузке в онтогенезе / Я. Р. Синельников, В. В. Бобин // X Всесоюзный съезд анатомов, гистологов, эмбриологов. – Москва, 1985.
255. Синельников, Я. Р. Макро-микроскопическая анатомия некоторых периферических нервов приматов / Я. Р. Синельников, В. В. Бобин, В. П. Поляков // Материалы IV Всесоюзного териологического съезда. – Москва, 1985.
256. Синельников, Я. Р. Основные направления в изучении макро-микроскопической анатомии и структурной организации периферических нервов / Я. Р. Синельников, В. В. Бобин // Актуальные вопросы морфологии : материалы II съезда анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов УССР, г. Полтава. – Киев, 1985.
257. Синельников, Я. Р. Оценка физического состояния организма по уровню электролитного обмена / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов // Актуальные вопросы физического воспитания. – Киев, 1985.
258. Синельников, Я. Р. Состояние миокарда крыс при крацио-церебральной гипертензии / Я. Р. Синельников, Ю. В. Загоруйко // Научно-технический прогресс и фундаментальные проблемы биологии и медицины. – Харьков, 1985.

1986

259. Синельников, Я. Р. Сравнительно-анатомический и информационный анализ нервов языка позвоночных / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов // Вестник зоологии. – 1986 – № 5. – С. 54–59.

Патенты

1985

260. Влияние дозированной физической нагрузки на морфо-функциональную перестройку нервно-мышечного аппарата в различные возрастные периоды / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, А. Н. Микитюк и др. // Сдана на депонирование. – Москва, 1985. – 120 с.
261. Принципы организации нервно-мышечного аппарата в онтогенезе / Я. Р. Синельников, Н. Г. Самойлов, А. Н. Микитюк и др. // Депонировано во ВНИТИ № 398-УК-ДП от 25.02.1985. – Москва, 1985. – 108 с.
262. Синельников, Я. Р. Морфо-функциональное состояние опорно-двигательного аппарата, его иннервация, кровоснабжение при гипо и гиперкинезии в возрастном аспекте / Я. Р. Синельников, Е. П. Страхова // Отчет о научно исследовательской работе. Депонировано во ВНИТИЦ. – Москва, 1985.
263. Экспериментальные исследования физических методов стимуляции организма : Отчет о НИР (закл.) (Тема 10-80 (по НИР N100-81)) / Рук. НИР Я. Р. Синельников. – Харьков : ХГУ, 1985 . – 55 с.

Наукова школа Я. Р. Синельникова

1971

264. Алексеев, В. В. Влияние аэроионификационного комплекса на работоспособность и восстановительные процессы в организме : дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.00 / Алексеев В. В. – Харьков, 1971. – 210 с. : ил.
265. Поляков, В. П. Нервы и артерии мышц плеча и предплечья человека и некоторых животных : автореф. дис. ... канд. мед. наук : спец. 14.00.02 / В. П. Поляков. – Харьков, 1971. – 24 с.
266. Поляков, В. П. Нервы и артерии мышц плеча и предплечья человека и некоторых животных : дис. ... канд. мед. наук : спец. 14.00.02 / В. П. Поляков. – Харьков, 1971. – 318 с.

1972

267. Алексеев, В. В. Влияние аэроионификационного комплекса на работоспособность и восстановительные процессы в организме : автореф. дис.канд. биол. наук : спец. 03.00.00 / В. В. Алексеев. – Харьков, 1972. – 19 с.

268. Безъязычный, В. И. Макро-микроскопическая анатомия бедренного нерва человека : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / В. И. Безъязычный. – Курск, 1972. – 253 с. : ил.

1973

269. Безъязычный, В. И. Макро-микроскопическая анатомия бедренного нерва человека : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / В. И. Безъязычный. – Курск, 1973. – 27 с.

270. Фоменко, В. Х. Макро-микроскопическая анатомия запирательного нерва человека : дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / В. Х. Фоменко. – Харьков, 1973. – 241 с. : ил.

1974

271. Ровный, А. С. Динамика разностной чувствительности кинестетического и зрительного анализаторов в процессе формирования двигательных навыков у спортсменов : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.12 / А. С. Ровный. – Харьков, 1974. – 20 с.

272. Ровный, А. С. Динамика разностной чувствительности кинестетического и зрительного анализаторов в процессе формирования двигательных навыков у спортсменов : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.12 / А. С. Ровный. – Харьков, 1974. – 192 с. : ил.

273. Фоменко, В. Х. Макро-микроскопическая анатомия запирательного нерва человека : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / В. Х. Фоменко. – Харьков, 1974. – 20 с.

1977

274. Самойлов, Н. Г. Сравнительная макро-микроскопическая анатомия коротких ветвей плечевого сплетения : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.08 / Н. Г. Самойлов. – Киев, 1977. – 19 с.

275. Самойлов, Н. Г. Сравнительная макро-микроскопическая анатомия коротких ветвей плечевого сплетения : дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.08 / Н. Г. Самойлов. – Харьков, 1977. – 247 с. : ил.

1979

276. Микитюк, А. Н. Сравнительная анатомия и функциональный анализ мышечно-кожного нерва позвоночных : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.08 / А. Н. Микитюк. – Киев : [б. и.], 1979. – 15 с.

1980

277. Камаев, О. И. Влияние гипер- и гипокинезии на электрическую активность мозга и сердечные реакции : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.13 / О. И. Камаев. – Харьков, 1980. – 18 с.

278. Камаев, О. И. Влияние гипер- и гипокинезии на электрическую активность мозга и сердечные реакции : дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.13 / О. И. Камаев. – Харьков, 1980. – 184 с. : ил.
279. Сагалянов, С. И. Изменение структуры и кровоснабжения бедренной кости под влиянием физических нагрузок : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / С. И. Сагалянов. – Москва, 1980. – 24 с.
280. Сагалянов, С. И. Изменение структуры и кровоснабжения бедренной кости под влиянием физических нагрузок : дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / С. И. Сагалянов. –Харьков, 1980. – 225 с. : ил.
281. Швыдкий, Е. И. Изменение структуры и кровоснабжения плечевой кости под влиянием динамической нагрузки в возрастном аспекте : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / Е. И. Швыдкий. – Харьков, 1980. – 23 с.
282. Швыдкий, Е. И. Изменение структуры и кровоснабжения плечевой кости под влиянием динамической нагрузки в возрастном аспекте : дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / Е. И. Швыдкий. – Харьков, 1980. – 283 с. : ил.

1983

283. Крамских, В. Н. Влияние дозированной физической нагрузки на морфофункциональную перестройку скелетных мышц в различные возрастные периоды : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / В. Н. Крамских. – Харьков, 1983. – 25 с.
284. Крамских, В. Н. Влияние дозированной физической нагрузки на морфофункциональную перестройку скелетных мышц в различные возрастные периоды : дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / В. Н. Крамских. – Харьков, 1983. – 281 с. : ил.
285. Микитюк, А. Н. Сравнительная анатомия мышечно-кожного нерва некоторых наземных позвоночных : дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.08 / А. Н. Микитюк. – Харьков, 1983. – 301 с. : ил.

1985

286. Санжарова, Н. Н. Рост и развитие костей стопы в условиях физической нагрузки : автореф. дис... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / Н. Н. Санжарова ; АПН СССР, НИИ физиологии детей и подростков. – Москва : [б. и.], 1985. – 24 с. – *
287. Санжарова, Н. Н. Рост и развитие костей стопы в условиях физической нагрузки : дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / Н. Н. Санжарова. – Харьков, 1985. – 246 с. : ил.

1988

288. Загоруйко, Ю. В. Морфологические проявления кардиозащитных свойств крациоцеребральной гипотермии при гипоксии : автореф. дис.... канд. биол. наук : спец. 03.00.22 / Ю. В. Загоруйко. – Харьков, 1988. – 16 с.

289. Загоруйко, Ю. В. Морфологические проявления кардиозащитных свойств крациоцеребральной гипотермии при гипоксии : дис. ... канд. биол. наук : спец. 03.00.22 / Ю. В. Загоруйко. – Харьков, 1988. – 127 с. : ил.

1991

290. Гогина, Т. И. Морфологическая характеристика возрастных изменений некоторых мышц туловища в условиях нормы и под влиянием физической нагрузки : экспериментально-морфологическое исследование : автореф. дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / Т. И. Гогина. – Харьков, 1991. – 20 с.
291. Мацюк, Л. М. Возрастные особенности строения нервов и мышц задней группы бедра при сочетании гипо-гиперкинезии и лазеропунктуры : автореф. дис.... канд. мед. наук : спец. 14.00.02 / Л. М. Мацюк. – Харьков, 1991. – 21 с.
292. Мацюк, Л. М. Возрастные особенности строения нервов и мышц задней группы бедра при сочетании гипо-гиперкинезии и лазеропунктуры : дис.... канд. мед. наук : спец. 14.00.02 / Л. М. Мацюк. – Харьков, 1991. – 218 с.

1992

293. Гогина, Т. И. Морфологическая характеристика возрастных изменений некоторых мышц туловища в условиях нормы и под влиянием физической нагрузки : экспериментально-морфологическое исследование : дис. ... канд. биол. наук : спец. 14.00.02 / Т. И. Гогина. – Харьков, 1992. – 136 с. : ил.

***Публікації про життя і наукову діяльність
Я. Р. Синельникова***

1997

294. Петрюк, П. Т. Николай Маркович Зеленский – крупнейший организатор украинской психоневрологической помощи (фрагменты воспоминаний) / П. Т. Петрюк, Я. Н. Зеленская, С. Н. Смирнова // Журнал психиатрии и медицинской психологии. – 1997. – № 1. – С. 113–114. - URL: <http://www.psychiatry.org.ua/articles/paper063.htm>

2006

295. Без'язичний, В. Г. Спогади колег / В. Г. Без'язичний // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 66. –*
296. Гетьманець, М. Ф. Спогади колег / М. Ф. Гетьманець // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 76–77. –*
297. Гогін, О. В. Спогади колег / О. В. Гогін // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 5. –*

298. Гогіна, Т. І. Спогади колег / Т. І. Гогіна 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 60. –*
299. Дорошенко, С. І. Спогади колег / С. І. Дорошенко // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 74. –*
300. Євдокимов, В. І. Спогади колег / В. І. Євдокимов // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 79. –*
301. Замнівус, В. К. Спогади колег / В. К. Замнівус // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 71–72. –*
302. Микитюк, О. М. Спогади колег / О. М. Микитюк // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 80. –*
303. Рахайлова, Т. І. Спогади колег / Т. І. Рахайлова // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 53. –*
304. Санжарова, Н. М. Спогади колег / Н. М. Санжарова // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 61–62. –*
305. Синельников Яків Рафаїлович // Професори Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / голов. ред. М. Бєлєвцов. – Харків : Відомі імена, 2006. – С. 92 : портр. –*
306. Синельников Яків Рафаїлович // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 15–18. –*
307. 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 8, 11, 25. –*
308. Слюсарев, В. Ф. Спогади колег / В. Ф. Слюсарев // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 68. –*

309. Теремецька, Н. Ф. Спогади колег / Н. Ф. Теремецька // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 55–56. –*
310. Турко, І. Ф. Спогади колег / І. Ф. Турко // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 78. –*
311. Філь, Л. С. Спогади колег / Л. С. Філь // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. - Харків : Майдан, 2006. – С. 67. –*
312. Філь, С. М. Спогади колег / С. М. Філь // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 69. –*
313. Фоменко, В. Х. Спогади колег / В. Х. Фоменко 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 57–58. –*
314. Чепурна, Н. П. Спогади колег / Н. П. Чепурна // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 56. –*
315. Швидкий, Е. І. Спогади колег / Е. І. Швидкий // 75 років кафедрі анатомії та фізіології людини : минуле, сучасне, прийдешнє / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : О. М. Микитюк (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – С. 58. –*

2020

316. Перцева, Ж. Н. Р. Д. Синельников – ученик и последователь академика В. П. Воробьева / Ж. Н. Перцева // Вірні клятві Гіппократа: розповіді про тих, хто є взірцем для прийдешніх поколінь лікарів / Харків. нац. мед. ун-т ; за ред. В. М. Лісового, В. А. Капустника, Ж. М. Перцевої ; укладачі : Ж. М. Перцева, І. В. Киричок, О. В. Семененко. – Харків : ХНМУ, 2020. – С. 465. URL: file:///D:/ABITURIENT_2017/%D0%92%D1%96%D1%80%D0%BD%D1%96%20%D0%BA%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B2%D1%96%20%D0%93%D1%96%D0%BF%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0.pdf

2021

317. Значение фамилии Синельников: [Синельников, Яков Рафаилович.](https://imena-znachenie.ru/familii/sinelnikov.html#google_vignette) – URL: https://imena-znachenie.ru/familii/sinelnikov.html#google_vignette
318. Історія кафедри анатомії та фізіології людини. – URL: <http://hnpu.edu.ua/uk/istoriya-kafedry-anatomiyi-ta-fiziologiyi-lyudyny>
319. Історія природничого факультету. – URL: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/istoriya-pryrodnychogo-fakultetu>

Пропонована робота не претендує на вичерпність. Праці Я. Р. Синельникова друкувались у багатьох джерелах країн колишнього СРСР та інших країн світу, але за терміном давності, на жаль не має можливості їх всі відобразити.

Іменний показчик

А

Алексеев В. В. **162, 171, 172, 232, 233, 240**

Б

Без'язичний Г. В. **162, 183**

Безъязычный В. И. **189, 192, 193, 196, 205, 206, 211-216, 230, 243**

Беспалов Ю. Г. **233, 240**

Бобин В. В. **147, 254-256**

Бромберг Э. Д. **119** (ред.)

В

Веракса Н. Н. **190**

Выдрин В. М **216** (ред.)

Г

Герасимов В. В. **199**

Горобец Л. Т. **186**

Горская Т. В. **27, 28, 30-32, 35, 36, 42, 43, 56, 62, 66, 69** (ред.)

Д

Друзь В. А. **172**

Е

Ефимец А. П. **236**

З

Загоруйко Ю. В. **245, 258**

Золотарев Т. В. **119** (ред.)

К

Камаев О. И. **181**

Ковбаса Е. И. **85**

Комаров В. А. **178, 207**

Кондратьев Ю. В. **245**

Крамских В. Н. **188, 190, 191, 194, 196, 212**

Кучеров И. В. **139, 145, 167, 181, 185, 191, 192**

Кучеров И. В. **183**

М

Макросян А. А. **155** (ред.)

Максимов В. П. **199**

Маликова Н. Я. **119** (ред.)

Микитюк А. Н. **187, 189, 193, 205, 206, 214-216, 220, 230, 250, 260, 261**

П

Панков Е. Я. **180**

Поляков В. П. **166, 184, 185, 187, 255**

P

Рошупкин Г. В. **171**

Рошупкін Г. В. **162** (ред.), **168** (ред.), **171** (ред.), **175** (ред.), **180** (ред.), **183** (ред.), **184** (ред.)

C

Сагалянов С. И. **184**, **241**

Сак В. И. **243**

Сак Е. Н. **180**

Сак Н. Н. **194**, **241**

Самойлов Н. Г. **178**, **188**, **207**, **211**, **217**, **219**, **220**, **223**, **246-251**, **257**, **259-261**

Санжарова Н. Н. **217**

Синельников А. Я. **20**, **25-70**

Синельников Р. Д. **5-70**, **83**, **84**, **98-100**, **102-106**, **108-111**, **117** (ред.), **118** (ред.), **128** (ред.), **130** (ред.), **138** (ред.), **140** (ред.), **141** (ред.), **144** (ред.), **156**, **158-161** (ред.), **166** (ред.), **170** (ред.), **172** (ред.), **176** (ред.), **187** (ред.), **191** (ред.), **196**, **197**, **198**, **200-204**, **208-210**, **221**, **222**,**221**, **222**, **224-229**

Синельников Я. Р. **1-263**

Слюсарев В. Ф. **246-248**

Смирных А. А. **139**

Сосен И. К. **232**

Страхова Е. П. **135**, **147**, **148**, **157-159**, **166**, **170**, **176**, **177**, **186**, **213**, **249**, **251**, **262**

Ц

Цыбулькин А. Г. **27**, **28**, **30-32**, **35-36**, **40**, **42**, **43** **54**, **56**, **58-70** (ред.)

Ш

Шапиро С. П. **218**

Щ

Щетинский И. М. **218**

С

Синелников А. Я. **71-73**, **75**

Синелников Р. Д. **71-73**, **75**

Синелников Я. Р. **71-73**, **75**

S

Sinelnikov A. Y. **74**, **76**, **77**

Sinelnikov R. D. **74**, **76**, **77**

Sinelnikov Y. R. **74**, **76**, **77**

Абетковий показчук назв праць Я. Р. Синельникова

А

Артерии верхней конечности **98**

Артерии нижней конечности **99**

Атлас анатомии человека

Т. 1 : Учение о костях, соединениях костей и мышцах **5, 6, 9, 11, 12, 13, 17, 21, 25, 27, 29, 33, 37, 41, 43, 47, 51, 55, 58, 64, 67**

Т. 2 : Учение о внутренностях и эндокринных железах **7, 10, 15, 18, 22, 26, 28, 30, 34, 38, 42, 44, 48, 52, 59, 65, 68**

Т. 3 : Учение о сосудах и лимфоидных органах **8, 14, 16, 19, 23, 31, 35, 39, 45, 49, 53, 56, 60, 62, 66, 69**

Т. 4 : Учение о нервной системе и органах чувств **20, 24, 32, 36, 40, 46, 50, 54, 57, 61, 63, 70**

Б

Биологический возраст человека и возрастная адаптация мышечных клеток сердца **242**

Брюшная и тазовая части органов пищеварения **100**

В

Влияние гипер- и гипокинезии на морфологию некоторых соматических нервов и скелетных мышц белых крыс в возрастном аспекте **212**

Влияние гипер- и гипокинезии на процесс старения периферических нервов **230**

Влияние гипокинезии на морфологическое состояние периферических нервов крыс разного возраста **213**

Влияние гипоксии на морфологические изменения в мышцах, нервах и сосудах у тренированных животных **145**

Влияние гипоксии на периферические нервы нетренированных и тренированных животных разного возраста **181**

Влияние динамической нагрузки разной интенсивности и продолжительности на периферические нервы в возрастном аспекте **189**

Влияние дозировочной физической нагрузки на морфологическое состояние периферических нервов крыс разного возраста **182**

Влияние дозированной физической нагрузки на морфо-функциональную перестройку нервно-мышечного аппарата в различные возрастные периоды **260**

Влияние искусственной аэроионизации отрицательной полярности на уровень чувствительности кинестетического и слухового анализаторов у спортсменов в состоянии покоя и после физической загрузки **171**

Влияние однократной гипоксии на работоспособность и морфологические изменения скелетной мускулатуры, ее нервов и сосудов **167**

Влияние различных видов физической нагрузки на морфологическое состояние скелетной мускулатуры, капсул суставов и их сосудов **185**

Влияние различных физических воздействий на морфологическое состояние периферической нервной системы **192**

Влияние различных экзогенных раздражителей на слизистую оболочку и железы языка **146**

Влияние физической нагрузки и экспериментальной гипоксии на состояние некоторых периферических нервов **179**

Влияние физической нагрузки на высоту организации периферических нервов **214**

Влияние физической нагрузки разной интенсивности и продолжительности на морфологическое состояние соматических и вегетативных нервов крыс разного возраста **193**

Внешнее и внутриствольное строение некоторых периферических нервов в онтогенезе **195**

- Внутриствольное строение и связи подъязычного нерва человека **101**
Внутриствольное строение некоторых черепно-мозговых нервов в возрастном и сравнительно-анатомическом аспекте **147**
Внутриствольные нервные клетки в верхнечелюстном и нижнечелюстном нервах **85**
Возможность применения морфологического контроля опорно-двигательного аппарата и обслуживающих его систем **231**
Возрастные особенности архитектоники IX и XII пар черепно-мозговых нервов **135**
Возрастные особенности внутримышечных нервных связей мышц верхней конечности человека **163**
Возрастные особенности миелинизации некоторых черепно-мозговых нервов **164**
Возрастные особенности мышц **156**
Возрастные особенности организации периферических нервов при мышечной деятельности и гиподинамии **205**
Возрастные особенности рельефа слизистой оболочки языка **136**
Возрастные особенности структурных компонентов длинных трубчатых костей и их реакция на динамическую загрузку **180**
Возрастные особенности центральной нервной системы **197, 221, 234**
Возрастные особенности черепных нервов **198**
Вплив фізичного навантаження на процеси мієлінізації периферичних нервів у різні вікові періоди **183**
Вплив штучної аероіонізації негативної полярності на хід відновного періоду в спортсменів **168**

Г

- Геронтологические аспекты развития опорно-двигательного аппарата на дозированную динамическую нагрузку **190**

Д

- Действие физической нагрузки на организм, как формообразующий фактор среды **244**
Динамическая нагрузка и ее стимулирующее влияние на рост и развитие опорно-двигательного аппарата **184**
До питання про морфологічні зміни у кровоносних судинах, периферичних нервах (соматичних і вегетативних) при гіпоксії у тренованих і нетренованих щурів **137**

Ж

- Железы желчных протоков человека и некоторых животных **78**
Железы слизистых оболочек и кожи **81**
Железы трахеи человека и некоторых животных **1, 2, 80**
Железы языка человека и некоторых животных **94**

З

- Закономерности адаптации нервно-мышечного аппарата к физической нагрузке в онтогенезе **254**
Закономерности онтогенетического развития периферической нервной системы **249**

И

- Изменение желез трахеи под влиянием различных раздражителей **138**
Изменение нитевидных сосочков влиянием пищевого рациона **88**
Изменение слизистой оболочки языка крыс при удалении различных слюнных желез **92**
Изменение структуры и кровеносного русла длинных трубчатых костей у животных различных возрастов под влиянием физической нагрузки **165**
Информационный анализ миелоархитектоники язычного нерва в возрастном аспекте **243**

Информационный анализ организации периферических нервов под влиянием физической нагрузки **215**
Использование микропроектора для планиметрических исследований **217**

К

К анатомии подъязычного нерва человека **112**
К вопросу о влиянии некоторых раздражителей на морфологические изменения желез слизистой оболочки трахеи **169**
К вопросу о влиянии физической нагрузки на морфологическое состояние некоторых периферических нервов **172**
К вопросу о внутриствольном строении некоторых ветвей тройничного нерва **148**
К вопросу о внутриствольных клетках некоторых черепномозговых нервов позвоночных животных **119**
К вопросу о возрастных особенностях поперечно-полосатой мускулатуры **155**
К вопросу о зависимости от внешней среды формы и рельефа слизистой оболочки языка позвоночных **120**
К вопросу о кровоснабжении черепно-мозговых и спинномозговых нервов человека **173**
К вопросу о морфологических изменениях в периферических нервах (соматических и вегетативных) и кровеносных сосудах при гипоксии у тренированных и нетренированных крыс **139**
К вопросу о морфологических изменениях ствола и блуждающего нерва крыс при экспериментальной гипоксии **127**
К вопросу о морфологических и паранекротических изменениях в различных тканях при гипоксии у тренированных и нетренированных крыс **149**
К вопросу о связи характера некоторых черепномозговых нервов с составом волокон позвоночных **157**
К вопросу о связях черепно-мозговых нервов человека и некоторых животных **150**
К вопросу о соединительной ткани и опорном аппарате языка позвоночных **151**
Кости верхней конечности **102**
Кости нижней конечности **103**
Критерии возрастной классификации постнатального цитогенеза сердечных миоцитов белых крыс **245**

М

Макро-микроскопическая анатомия некоторых периферических нервов приматов **255**
Макро-микроскопическая характеристика адаптивных и компенсаторных реакций секреторных элементов слизистых оболочек трубчатых и полосных органов **218**
Макро-микроскопическое исследование желез трахеи под действием паров формалина **79**
Макро-микроскопические особенности нервов и сосудов языка человека **152**
Материалы к анатомии вен языка человека и некоторых животных **95**
Материалы к анатомии лимфатической системы языка позвоночных **121**
Материалы к анатомии нервов языка обезьян **115**
Материалы к анатомии языко-глоточного нерва человека **116**
Материалы к анатомии язычного нерва человека и некоторых животных **117**
Материалы к архитектонике языко-глоточного нерва некоторых позвоночных **158**
Материалы к асимметрии архитектоники черепно-мозговых нервов позвоночных **122**
Материалы к иннервации языка **86**
Материалы к кровоснабжению языка человека и некоторых животных **93**
Материалы к лимфатической системе языка **96**
Материалы к макро-микроскопической анатомии желез желчных протоков человека и некоторых животных **130, 140**

Материалы к макро-микроскопической анатомии желез трахеи лабораторных животных	141
Материалы к макро-микроскопической анатомии желез трахеи некоторых лабораторных животных	160
Материалы к макро-микроскопической анатомии желез трахеи некоторых сельскохозяйственных животных	161
Материалы к макро-микроскопической анатомии подъязычного нерва некоторых позвоночных животных	176
Материалы к макро-микроскопической анатомии слепого отверстия языка человека	153
Материалы к макро-микроскопической анатомии языковоглоточного нерва некоторых позвоночных животных	170
Материалы к макро-микроскопической анатомии языковоглоточного нерва человека	177
Материалы к макроскопической анатомии подъязычного нерва человека	132
Материалы к морфологии нервов языка	89, 97
Материалы к морфо-экспериментальной характеристике источников иннервации языка	128
Материалы к онтогенезу желез трахеи человека	133
Материалы к сравнительной анатомии вкусовых почек языка позвоночных	154
Материалы к сравнительной анатомии мышц языка позвоночных	123
Материалы к сравнительной анатомии хрящей трахеи	90
Материалы к сравнительной макро-микроскопической анатомии желез языка позвоночных животных	118
Методика гимнастической релаксации как средство нормализации сосудистого тонуса у спортсменов	199
Морфогенез некоторых черепно-мозговых нервов	251
Морфологическая характеристика внутриорганного сосудистого русла скелетных мышц в условиях гипердинамии	194
Морфологические изменения в капсуле суставов, ее нервах и сосудах под влиянием различных физических нагрузок	186
Морфологические изменения опорно-двигательного аппарата, нервной и кровеносной систем в различные возрастные периоды	252
Морфологические и физико-химические изменения в тканях при экспериментальной гипоксии	134
Морфологические особенности некоторых желез внутренней секреции при мышечной деятельности	246
Морфологические особенности некоторых эндокринных желез, связанных с мышечной деятельностью	247, 248
Морфологическое исследование некоторых черепно-мозговых нервов	142
Морфологическое состояние некоторых периферических нервов и скелетных мышц при гиподинамии у экспериментальных животных в возрастном аспекте	196
Морфологическое состояние нервов и сосудов скелетной мускулатуры и капсул суставов под влиянием физической загрузки	191
Морфологическое состояние периферических нервов крыс под влиянием различных видов физической загрузки	174
Морфофункциональное состояние зрелых кардиомиоцитов крыс при мышечной нагрузке	253
Морфофункциональное состояние опорно-двигательного аппарата, его иннервация, кровоснабжение при гипо и гиперкинезии в возрастном аспекте	262
Мочеполовой аппарат (мочеполовая система)	104
Мышцы и фасции головы	83
Мышцы и фасции шеи	84
Мышцы верхней конечности	105

Мышцы нижней конечности 106

Н

- Нервно-мышечные взаимоотношения и моделирование работы скелетной мышцы **250**
Нервы мышц плечевого пояса **91**
Нервы скелетных мышц **82**
Нервы языка сельскохозяйственных и домашних животных **107**

О

- Об экстрорецепторах язычного и языко-глоточного нервов позвоночных **124, 125**
Об органах чувств **222**
О внутриствольной асимметрии некоторых черепно-мозговых нервов **143**
О возможности использования стимулирующего эффекта энтеросорбции в психиатрии и наркологии **232**
О морфо-функциональных закономерностях работы мышцы **175**
Онтогенетические особенности структурных изменений периферических нервов под влиянием дозированных физических нагрузок **206, 216**
Органы чувств **235**
Основные направления в изучении макро-микроскопической анатомии и структурной организации периферических нервов **256**
Особенности иннервации мышц конечностей в зависимости от их структуры и функции **166**
Оценка физического состояния организма по уровню электролитного обмена **257**

П

- Н. И. Пирогов – почетный член Харьковского университета **223**
Применение природных вод, подвергнутых физической обработке на границе раздела фаз, для стимуляции организма **233**
Принцип социального детерминизма в исследовании проблемы морфофункционального состояния системы организма при гипокинезии **236**
Принципы организации нервно-мышечного аппарата в онтогенезе **261**

Р

- Работа кафедры анатомии и физиологии по совершенствованию подготовки учителя школы **178, 207**
Развитие и возрастные особенности верхней конечности **200**
Развитие и возрастные особенности дыхательного аппарата **208**
Развитие и возрастные особенности желез, не имеющих протоков **224, 237**
Развитие и возрастные особенности костей головы **201**
Развитие и возрастные особенности нижней конечности **202**
Развитие и возрастные особенности органа зрения **225**
Развитие и возрастные особенности органа слуха и равновесия **226**
Развитие и возрастные особенности органов мочеполовой системы **209,**
Развитие и возрастные особенности пищеварительного аппарата **108**
Развитие и возрастные особенности сердечно-сосудистой системы **210**
Развитие и возрастные особенности слуха и равновесия **238**
Развитие и возрастные особенности соединений костей конечностей **203**
Развитие и возрастные особенности черепных нервов **227**
Развитие костей и возрастные особенности скелета туловища **204**
Распределение нервов в скелетных мышцах языка человека **87**

С

- Соединение костей нижней конечности **109**
Соединение костей пояса верхней конечности **110**
Сорбционная детоксикация в комплексе безмиксементозных способов стимуляции организма **240**
Состояние миокарда крыс при кранио-церебральной гипотермии **258**
Состояние слизистых оболочек трахеи под влиянием различных раздражителей **144**
Сравнительная макро-микроскопическая анатомия нервов языка **3, 4**
Сравнительная макро-микроскопическая анатомия языка **113**
Сравнительная морфофункциональная характеристика реакции кости на физическую нагрузку в различные возрастные периоды **241**
Сравнительно-анатомический и информационный анализ нервов языка позвоночных **259**
Сравнительно-анатомические особенности внутримышечного распределения ветвей плечевого сплетения **187**
Сравнительно-морфологическое исследование рельефа слизистой оболочки языка человека и обезьян **129**
Структурные изменения тканей капсул суставов и скелетной мускулатуры при воздействии дозированной физической загрузки у крыс разного возраста **188**

У

- Узлы головной части автономной (вегетативной) нервной системы **228**
Уровень организации периферических нервов при мышечной деятельности **211**

Ф

- Фактори, що визначають якісні особливості рухового апарату **162**
Форма языка и рельеф его слизистой оболочки у позвоночных **114**
Функциональная морфология нервно-мышечного аппарата грудных конечностей приматов **220**

Ч

- Черепные нервы **111, 239**
Черепно-мозговые нервы **229**

Э

- Экспериментальное исследование источников иннервации языка **126**
Экспериментальные исследования физических методов стимуляции организма **263**
Эффективность использования учебного анатомического музея кафедры для изучения медико-биологических дисциплин в пединститутах **219**

А

- Атлас по анатомии на человека:
Т. 1: Остеология. Артрология. Миология **71**
Т. 2: Сланхнология. Ендокринни жлези **72**
Т. 3: Ангиология. Лимфоидни органи **73**
Т. 4: Нервна система. Сетивни органи **75**

А

- Atlas anatomii cheloveka:
Т. 1 **76**
Т. 2 **74**
Т. 4 **77**